

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra romanistiky

Analýza cestovního ruchu v Tunisku

Analysis of Tourism in Tunisia

(Bakalářská práce)

Autor: Lucie Revayová

Vedoucí práce: doc. Mgr. Jaromír Kadlec, Dr.

Olomouc 2019

Prohlášení o samostatném zpracování práce:

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně pod odborným vedením doc. Mgr. Jaromíra Kadlece, Dr. a uvedla v ní veškerou literaturu a ostatní zdroje, které jsem použila.

V Olomouci, 19. 6. 2019

.....

Obsah

Úvod.....	5
I Teoretická část.....	6
I.1 Úvod do cestovního ruchu.....	6
I.2 Hlavní pojmy cestovního ruchu.....	6
I.3 Historie cestovního ruchu.....	7
I.3.1 Cestovní ruch v Evropě.....	7
I.3.2 Cestovní ruch v České republice.....	8
I.4 Formy cestovního ruchu.....	9
I.5 Druhy cestovního ruchu.....	10
I.6 Význam cestovního ruchu.....	13
I.6.1 Vliv cestovního ruchu na ekonomický rozvoj.....	13
I.6.2 Vliv cestovního ruchu na zaměstnanost.....	15
I.6.3 Vliv cestovního ruchu na platební bilanci státu.....	16
I.6.4 Cestovní ruch jako strategie vývozu.....	16
I.6.5 Vliv cestovního ruchu na sociální a kulturní oblast.....	16
I.6.6 Negativní vliv cestovního ruchu.....	16
II Cíl a metodika práce.....	18
II.1 Cíl práce.....	18
II.2 Metodika práce.....	18
III Praktická část.....	19
III.1 Základní informace o Tunisku.....	19
III.2 Nejoblíbenější destinace v Tunisku.....	20
III.3 Analýza cestovního ruchu a jeho vlivu na ekonomický rozvoj země.....	22
III.3.1 Skladba HDP země.....	22
III.3.2 Počty zaměstnaných osob ve vybraných sektorech určujících HDP.....	23
III.3.3 Podíl cestovního ruchu na tvorbě HDP.....	24
III.3.4 Vliv cestovního ruchu na zaměstnanost v Tunisku.....	25
III.3.5 Příjmy a výdaje Tuniska z mezinárodního cestovního ruchu.....	26
III.4 Turisté a služby spojené s cestovním ruchem.....	27
III.4.1 Příjezdový a výjezdový turismus Tuniska.....	27
III.4.2 Počet příjezdů turistů do země podle měsíců v roce.....	28

III.4.3 Rozdělení příjezdějících turistů na základě regionů a národnosti	29
III.4.4 Dělení podle způsobu dopravy	30
III.4.5 Počet nocí, strávených turisty v Tunisku	31
III.4.6 Počet strávených nocí turisty v Tunisku na základě turistické destinace a kategorie hotelu	32
III.5 SWOT analýza cestovního ruchu v Tunisku	35
III.5.1 Silné stránky cestovního ruchu v Tunisku	35
III.5.2 Slabé stránky cestovního ruchu v Tunisku	37
III.5.3 Příležitosti cestovního ruchu v Tunisku	38
III.5.4 Rizika cestovního ruchu v Tunisku	40
Závěr	41
Seznam použitých zkratk	43
Résumé	44
Seznam pramenů a použité literatury:	45
Anotace	47
Annotation	48

Úvod

Tunisko, celým názvem Tuniská Republika, je stát v severní Africe. Je to republika ležící v subtropickém podnebném pásu, sousedící se Středozemním mořem (tedy Evropou), Alžírskem a Libyí. Díky jeho poloze má Tunisko velký potenciál pro realizování cestovního ruchu. Jeho jedinečná historická směsice dodává státu na zajímavosti.

Tato bakalářská práce se zabývá cestovním ruchem v Tunisku, atraktivitou země pro turisty a vlivem cestovního ruchu na ekonomický rozvoj státu. Hlavním cílem práce je zhodnotit cestovní ruch v Tunisku, zanalyzovat jeho vliv na ekonomický rozvoj a následnou analýzu cestovního ruchu.

Práce je rozdělena na tři části. V první teoretické části se budeme zabývat cestovním ruchem, jeho historií, jednotlivými druhy a formami a jeho obecnému vlivu na státy.

Ve druhé části bude vysvětlen cíl práce a metodika zvolená pro naplnění cíle.

Ve třetí praktické části budou zpracovávána data cestovního ruchu v Tunisku. Bude provedena kompletní SWOT analýza cestovního ruchu v Tunisku.

I Teoretická část

I.1 Úvod do cestovního ruchu

Cestovní ruch je považován za jeden z nejdůležitějších jevů současné doby. Ve většině zemí ovlivňuje cestovní ruch ekonomickou situaci, vytváří mnohá pracovní místa v podnicích cestovního ruchu a taky jemu podobným a návazným odvětvím. Pozitivně ovlivňuje ekonomický rozvoj na mezinárodní, státní a regionální úrovni. Zároveň tak přispívá ke zlepšení života na daném území.

Z pohledu účastníků, cestovní ruch podporuje jejich regeneraci fyzických a duševních sil, dále nám umožňuje poznávat nové kultury, jejich zvyky a tradice, jejich jazyky a podporuje vzájemné porozumění a v oblasti udržitelného rozvoje.

Cestovní ruch je vědní disciplína s širokým zaměřením. Proto je nutno chápat cestovní ruch jak ze strany vědní, tak praktické. Je nutné porozumět historickému vývoji, jednotlivým složkám a všem funkcím z hlediska národního hospodářství. Naopak právní úprava je důležitá jak mezinárodně, tak na úrovni Evropské unie a úrovni České republiky. Je důležitá pro podnikatele i pro účastníky cestovního ruchu.

I.2 Hlavní pojmy cestovního ruchu

Většina definic a pojmů v cestovním ruchu byla navržena v rámci konference v Ottawě v roce 1991. Tyto pojmy byly nadále v roce 1993 přijaty komisí Organizace spojených národů a následně v roce 1994 byly tyto pojmy publikovány.

Stálý obyvatel je v mezinárodním cestovním ruchu brán jako osoba žijící v dané zemi nejméně jeden rok. V domácím cestovním ruchu je tak brána osoba žijící v dané zemi alespoň 6 po sobě jdoucích měsíců. (Indrová, 2009)

Návštěvník je v mezinárodním cestovním ruchu osoba, cestující do jiného místa, než je jeho obvyklé bydliště, na dobu ne delší, než je jeden rok. Pro domácí cestovní ruch je návštěvníkem osoba, cestující do jiného místa, než je jeho obvyklé bydliště na dobu nepřekračující 6 měsíců. V obou případech nesmí být účelem cesty výdělečná činnost. (Čech, 1998, Indrová 2009)

Turista je osoba cestující do jiné země, než je jeho obvyklé bydliště pro dobu zahrnující alespoň jedno přenocování. Nesmí však být delší než jeden rok. Motivem pro takovou cestu nesmí být výdělečná činnost. (Indrová 2009)

Výletník je jednodenní návštěvník, jehož pobyt nezahrnuje ani jedno přenocování. Rozlišujeme jak zahraničního, tak místního výletníka. Účelem cesty však opět nesmí být výdělečná činnost. (Čech 1998, Indrová 2009)

Destinace je uváděna jako cíl turistovy cesty. Destinace může být dána zemí, místem či regionem. (Čech, 1998)

I.3 Historie cestovního ruchu

I.3.1 Cestovní ruch v Evropě

Počátky cestovního ruchu sahají až k počátkům lidstva, důležité však je, že počátky cestovního ruchu jako sektor národního hospodářství a hospodářské činnosti se jsou dány přelomem 19. a 20. století. Vývoj cestovního ruchu je úzce spjat se sociálním a ekonomickým rozvojem, s vývojem dopravy a v neposlední řadě s narůstajícím zájmem o tuto doménu. Vývoj cestovního ruchu můžeme rozdělit do 4 etap. První etapa zahrnuje období prvopočátků, tedy od 5. století před naším letopočtem až do 16. století našeho letopočtu. Mezi první cestovatele zahrnuje Egyptany, Peršany a Sumery. Hlavní motivací k cestování byl obchod, chuť poznávat a učit se novým věcem. S postupem času z cestování stávala moderní záležitost a ukázka určitého luxusu. Nesmíme opomenout objevitelský motiv cestování a objevení zámořských cest. Druhou etapu označujeme jako moderní formy cestování, ty zahrnují období mezi 17. stoletím až k 1. polovině 19. století. Ze začátku tohoto období byl povolen volný pohyb pouze pro šlechtice a kupce. Motivy k cestování se s postupující dobou mění na vzdělávací, dovednostně-získávací a hlavně politické. Třetí etapa nese název novodobý cestovní ruch a je datována do doby na přelomu 19. a 20. století, a to přesně v roce 1989. O této etapě by mohla být napsána samotná práce. Za stěžejní body třetí etapy jsou považovány především silniční a železniční vývoj. Dále můžeme hovořit o lázeňském rozvoji, hotelnictví. V neposlední řadě můžeme připisovat 3. etapě vznik cestovních kanceláří a různých organizací. Čtvrtou etapou označujeme vše po roce 1989, tedy současné období. Současné etapě přispěl především rozpad socialismu, což je považováno za velký mezník v rozvoji cestovního ruchu. Pokračuje rozvoj masového cestování. Hlavním znakem současnosti, který ovlivnil cestování dnešní doby nejvíce, je globalizace. (Lochmannová, 2015) (viz. obrázek 1)

Etapa	Období	Charakteristika
první	5. stol. před n. l. až 16. stol. n. l.	prvopočátky
druhá	od 17. stol. až do 1. poloviny 19. stol.	moderní formy cestování
třetí	přelom 19. a 20. stol. do roku 1989	novodobý cestovní ruch
čtvrtá	po roce 1989 až po současnost	současné období

Obrázek 1: Etapy vývoje cestování a cestovního ruchu (Lochmannová, 2015)

I.3.2 Cestovní ruch v České republice

Cestovním ruch v České republice se nejvíce vyvíjel v třetím a čtvrtém období evropského cestovního ruchu, což znamená od vzniku novodobého cestovního ruchu. V počáteční fázi, tedy v 1. polovině 20. století, se cestovní ruch v Československu točil hlavně okolo velkých, kulturně-obchodních a lázeňských měst. V roce 1921 bylo na území České republiky asi v 700 obcích přes 1,3 tisíce ubytovacích zařízení, z toho 70 % těchto míst se nacházelo v Čechách. V Praze se koncentrovalo 10 % těchto zařízení a dalších 25 % v lázeňských městech a jejich okolí. Jako další města prosperující z cestovního ruchu v 1. polovině 20. století můžeme zmínit Brno, Ostravu, Luhačovice a Olomouc. (Linderová, 2012) S pokračující dobou se cestovní ruch začal rozšiřovat především do horských oblastí České republiky. Tím se počet ubytovacích zařízení zvýšil na 50 tisíc.

Hlavním milníkem rozvoje cestovního ruchu na území Československa je rok 1920. V této době vzniká první cestovní kancelář ČEDOK. Na československém trhu se ČEDOK pohyboval již od roku 1918, kdy po vzniku Československého státu byla potřeba vytvořit vlastní cestovní kancelář. V této době totiž cestovatelský trh ovládaly organizace působící na území bývalého Rakouska-Uherska. ČEDOK se tak vyvinul z původní Informační kanceláře, která podávala informace a služby tehdejším zahraničním návštěvníkům. Konkurenceschopnosti ČEDOK dokázal díky nabídce leteckých zájezdů k Jadranskému moři, byl tak první cestovní kancelář nabízející letecké zájezdy. (Linderová, 2012)

V pokračujících obdobích těžil domácí cestovní ruch převážně z obyvatel žijících na území dnešní České republiky. Tento jev měl za příčinu koncentraci obyvatel středních a vyšších bohatších vrstev na tomto území. Zahraniční cestovní ruch se koncentroval především kolem Prahy a lázeňských měst. (Petrů, 2007)

V roce 1948, tedy po 2. světové válce, došlo u občanů Československa ke změně potřeb. Došlo ke znárodnění hotelů a ke zrušení soukromých cestovní kancelářů. Byly založeny státní cestovní kanceláře. Tomuto jevu musel čelit i ČEDOK, který tak byl znárodněn a k jeho systému tak byly zařazeny jiné cestovní kanceláře a hotely. ČEDOK se tak rychle vyvíjel a v 80. letech 20. století měl 166 poboček na území Československa a dalších 20 poboček v zahraničí. Získal 200 hotelů s celkovým počtem 22 tisíc lůžek a 22 tisíc zaměstnanců. Důležitou výhodou v tomto období byla autobusová divize.

S různými se potřebami zákazníků začaly vznikat specializované cestovní kanceláře. Jedna z nejdůležitějších z nich je Autoturist zaměřující se na poskytování služeb motoristům. Další specializovanou cestovní kancelář je Cestovní kancelář mládeže (CKM) spolu s Junior hotely, které se zaměřují na cestování mládeže, které však kvůli privatizaci

zanikají. (Linderová, 2012) Sportturist, zabývající se sportovním cestovním ruchem a Slovakoterma, zabývající se lázeňským cestovním ruchem, jsou cestovní kanceláře s celostátním působením na území Slovenska.

Po rozpadu Československa se ČEDOK rozdělil na dvě cestovní kanceláře a to ČEDOK (Česká cestovní kancelář) a Satur (Slovenská agentúra turistického ruchu). Důsledkem neexistujících omezení v zahájení podnikání v oblasti cestovního ruchu došlo k velkému nárůstu počtu cestovních kanceláří, a to až na 4 tisíce kanceláří. Z toho důvodu převyšovala nabídka cestovních kanceláří poptávku o 30 %. (Ryglová, Burian, Vajčnerová, 2011)

I.4 Formy cestovního ruchu

Formy cestovního ruchu se vytváří podle různých potřeb lidí. Návštěvníci mají různé potřeby a motivaci související s potřebou poznání, intenzivního požitku a vzrušení, změny životního rytmu, odpočinku a relaxace a nových sociálních kontaktů. (Zelenka a Pásková, 2012).

Galvasová (2008) vidí různé formy cestovního ruchu vycházející z potřeb podle Maslowovy pyramidy. (viz obrázek 2) Abraham Maslow, americký psycholog, postavil pyramidu potřeb. Podle něj je nutné nejdříve uspokojit potřeby na nižších stupních, aby bylo možno uspokojit potřeby na stupních vyšších. (Kotrba, Foret, 2009).

Obrázek 2: Maslowova pyramida

Jako další motivy cesty, kdy je cesta vnímána jako důvod, pro který se cesta realizuje a bez něhož by se neuskutečnila, považuje využití volného času, návštěva příbuzných a přátel, rekreace, dovolená, pracovní cesty, obchodní cesty, léčení a náboženství. Tyto motivy vycházejí ze sdělení WTO. (Čech, 1998)

Podle Vystoupila a Šauera (2006) a Ryglové (2009) existuje dělení základních forem cestovního ruchu na:

- *rekreační cestovní ruch* – přispívá k fyzické a psychické regeneraci, zahrnuje příměstskou rekreaci, pobyty na dovolené a lázeňský cestovní ruch zaměřený na léčbu, prevenci a relaxaci
- *kulturní cestovní ruch* – společným znakem je poznávání historie, jiných kultur, zvyků a tradic, způsobu života a náboženství atd.
- *společensky orientovaný cestovní ruch* – nejrozšířenější formou je návštěva známých a příbuzných, klubový cestovní ruch orientovaný na skupinu lidí se stejnými zájmy a zálibami
- *sportovní cestovní ruch* – cestovní ruch s aktivní sportovní činností, což jsou pobyty se sportovní náplní a cestovní ruch s pasivní sportovní činností, což jsou pobyty s pasivní účastí na sportovních aktivitách
- *ekonomicky orientovaný cestovní ruch* – profesní aspekty motivace účastníka cestovního ruchu, které jsou prováděny zejména v pracovní době účastníka, jedná se o profesně orientovaný cestovní ruch zahrnující služební cesty, kongresový cestovní ruch apod.

Formy cestovního ruchu se vyvíjí a rozšiřují podle aktuálních potřeb účastníků a reakcí na aktuální dobu. Ryglová (2011) uvádí několik zvláštních forem cestovního ruchu, mezi něž zahrnuje např.:

- *cestovní ruch zaměřený na sociální skupiny účastníků a jejich specifické potřeby* – cestovní ruch dětí a mládeže, cestovní ruch seniorů, cestovní ruch lidí s handicapem
- *profesně motivovaný cestovní ruch* – obchodní cestovní ruch, kongresový cestovní ruch, motivační cestovní ruch
- *cestovní ruch podle specifických činností* – městský, venkovský, lovecký, dobrodružný, hazardní, vodácký, kosmetický a nákupní

I.5 Druhy cestovního ruchu

Druhy cestovního ruchu se určují na základě několika klíčových faktorů. Jedny z nejdůležitějších jsou jevový průběh a způsob realizace cestovního ruchu v závislosti na geografických, ekonomických, společenských a jiných podmínkách. Tyto kritéria se dále dělí na základě objektivních faktorů (Zelenka a Pásková, 2012):

- místo realizace cestovního ruchu

- vztah k platební bilanci státu
- doba trvání pobytu
- počet účastníků
- způsob zabezpečení cesty a pobytu
- počet účastníků
- způsob financování
- věk účastníků
- převažující prostředí pobytu
- vliv na místní komunitu a životní prostředí

Cestovní ruch podle místa realizace

- *domácí cestovní ruch* je cestovní ruch obyvatelstva daného státu, nepřekračující hranice tohoto státu
- *zahraniční cestovní ruch* je cestovní ruch překračující hranice jednotlivých států, je možné jej dělit na dva typy
- *příjezdový (inbound) cestovní ruch*, zahraniční cestovní ruch aktivní (příjezdy zahraničních návštěvníků do dané země)
- *výjezdový (outbound) cestovní ruch*, zahraniční cestovní ruch pasivní (výjezdy obyvatel dané země do zahraničí)

Tranzitní cestovní ruch je takový, který slouží pouze k přejezdu přes danou zemi, pro dostání se k jiné cílové zemi, aniž by v ní cestující přenocoval.

Vnitřní cestovní ruch je všechen cestovní ruch na území daného státu. Je to součet cestovního ruchu domácího i příjezdového.

Národní cestovní ruch je cestovní ruch obyvatelstva daného státu. Je to tedy součet cestovního ruchu domácího a výjezdového.

Mezinárodní cestovní ruch je cestovní ruch výjezdový a příjezdový. Tedy všechny cestovní ruchy překračující hranice.

Cestovní ruch dle vztahu k platební bilanci státu

- *aktivní cestovní ruch* znamená, že příjmy z odvětví cestovního ruchu převažují nad výdaji a je vytvářen příjezdy zahraničních turistů do dané země
- *pasivní cestovní ruch* znamená, že výdaje převažují příjmy v odvětví cestovního ruchu a tedy, že obyvatelstvo daného státu vyjíždí do zahraničí

Cestovní ruch podle doby trvání pobytu

- *krátkodobý cestovní ruch* je takový, který nepřekračuje dobu přenocování na více jako tři dny
- *dlouhodobý cestovní ruch* je takový, který zahrnuje tři a více dní přenocování

Cestovní ruch podle způsobu zabezpečení cesty a pobytu

- *organizovaný způsob* znamená, že si účastník cestovního ruchu nechá vše (pobyt, cestu, pojištění) zařídit cestovní kancelář nebo jiným zprostředkovatelem těchto služeb.
- *neorganizovaný způsob* znamená, že si účastník cestovního ruchu vše zařizuje sám.

Cestovní ruch podle počtu účastníků

- *individuální cestovní ruch* je cestovní ruch, kdy účastník cestuje sám nebo s rodinou
- *kolektivní cestovní ruch* je cestovní ruch, kdy cestuje organizovaná skupina (více účastníků)
- *masový cestovní ruch* je cestovní ruch, na kterém se podílí masová účast turistů

Cestovní ruch dle způsobu financování

- *komerční cestovní ruch* znamená, že si účastník cestovního ruchu hradí všechny náklady spojené s cestováním sám
- *sociální cestovní ruch* znamená, že náklady na cestování jsou částečně hrazeny příspěvkem nějaké organizace či instituce

Cestovní ruch podle věků účastníků

- *cestovní ruch dětí* – jako děti jsou považovány osoby do 15 let věku, cestující bez doprovodu rodičů. Jako nejčastější jsou cesty formou dětských táborů, školní výlety či školy v přírodě
- *cestovní ruch mládeže* je pohyb a cestování osob ve věku 15-24 let
- *cestovní ruch seniorů* je cestování osob v postproduktivním věku

Cestovní ruch podle převažujícího prostředí pobytu

- *městský cestovní ruch* má jako hlavní charakter cestování do měst, návštěvu jejich památek a poznání života ve městech. Má krátkodobější charakter
- *venkovský cestovní ruch* je pobyt na různých farmách a statcích a přímé podílení se na jejich životě. Je to pobyt v příznivém prostředí.

- *lázeňský cestovní ruch* zahrnuje dlouhodobé léčebné pobyty v lázeňských zařízeních
- *horský cestovní ruch, Přímořský cestovní ruch apod.*

Cestovní ruch podle vlivu na životní prostředí

- *tvrdý cestovní ruch* je masový cestovní ruch nehledící na dopad na životní prostředí a na sociální a kulturní vnější prostředí
- *měkký cestovní ruch* přispívá k trvale udržitelnému rozvoji cestovního ruchu. Bere ohled na životní prostředí a chová se k němu šetrně

I.6 Význam cestovního ruchu

Cestovní ruch, jak jsme již zjistili, znamená cestování, odpočinek a relaxaci a poznávání nových míst. Jeden z jeho hlavních významů je však především vliv na cílové ekonomiky. Nesmíme však zapomenout na negativní důsledky, a to zejména v životním prostředí.

Cestovní ruch je obecně uznávaný v praxi i v akademických sférách jako efektivní prostředek pro dosažení rozvoje. V deklaraci Manila o Světovém cestovním ruchu, prohlašuje WTO že, cestovní ruch může pomoci odstranit rozšiřující se ekonomický rozdíl mezi rozvinutými a rozvojovými zeměmi a zajistit tak stabilní urychlení ekonomického a sociálního rozvoje a pokroku zejména v zemích rozvojových. Jinými slovy řečeno vyvinuté země podporují ekonomický růst méně rozvinutých zemí tím, že do jejich cestovního ruchu investují. (Sharpley, 2002).

I.6.1 Vliv cestovního ruchu na ekonomický rozvoj

Pro většinu zemí se cestovní ruch vyvíjí jako jeden z nejdynamičtějších a nejrychleji rostoucích sektorů ekonomiky. (Vystoupil a Šauer, 2006) Cestovní ruch je jeden z nejzajímavějších ekonomických a sociálních jevů současného století.

Abychom mohli pochopit, jak cestovní ruch ovlivňuje ekonomický růst, je důležité pochopit dva následující pojmy. Prvním z nich je *ekonomický růst*, jako neustálé zvyšování celkové produkce statků a služeb v dané společnosti, přičemž se celková produkce měří jako hrubý domácí produkt (HDP). Druhým pojmem je *ekonomický rozvoj*. *Ekonomický rozvoj* je tedy ekonomický růst doprovázený podstatnými strukturálními a organizačními změnami v ekonomice daného státu. (Štýrský, 2011).

Podle Vystoupila a Šauera (2006) má z ekonomického hlediska cestovní ruch vliv na HDP, zaměstnanost, platební bilanci státu, příjmy státních a místních rozpočtů a investiční činnost. Sektory či hospodářská odvětví se přímo a nepřímo podílejí na tvorbě přidané hodnoty cestovního ruchu. Tyto vlivy zachycuje satelitní účet cestovního ruchu (TSA). Tento účet

zachycuje nabídku a poptávku cestovního ruchu a hodnotí celkový přínos tohoto odvětví pro ekonomiku daného státu. Nástroj pro měření vlivu cestovního ruchu na ekonomický rozvoj se nazývá multiplikátor cestovního ruchu. Podává informace o výši příjmů a výši výdajů v cestovním ruchu a porovnává jejich rozdíl. Multiplikátor cestovního ruchu závisí především na objemu dovozu. Tento objem závisí na vyspělosti a velikosti národního hospodářství. Čím je objem dovozu nižší, tím je multiplikátor příjmů vyšší. Dalším důležitým pojmem je sklon ke spotřebě a tedy, že s rostoucím sklonem ke spotřebě roste i výše multiplikátoru příjmů. (Vystoupil, Šauer 2006)

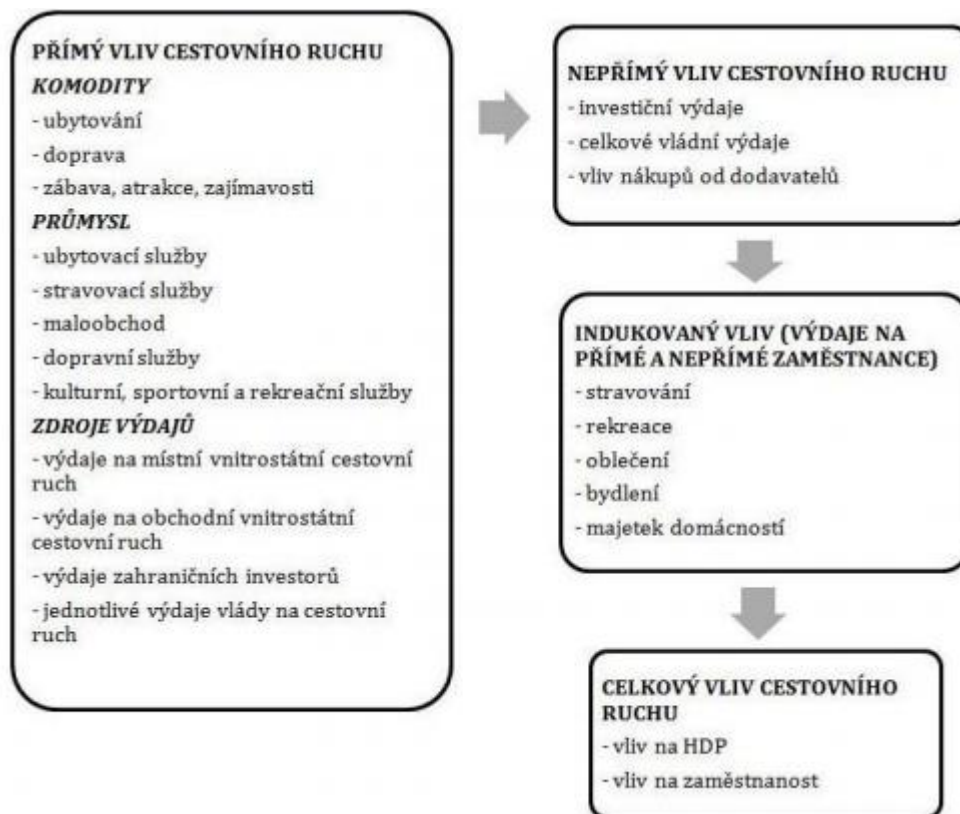
Přímý vliv cestovního ruchu na HDP

Jak uvádí WTTC (2012) přímý vliv cestovního ruchu na HDP odráží vnitřní výdaje spojené s cestovním ruchem vynakládané místními obyvateli a turisty na účely týkající se obchodu nebo trávení volného času v konkrétní zemi. Rekreační a kulturní výdaje jsou výdaje vynakládané vládou na cestovní ruch přímo spojený s turisty. Přímý vliv cestovního ruchu na HDP se počítá tak, aby byl shodný s výstupem charakteristických odvětví pro cestovní ruch, jako jsou letiště, letecké společnosti, hotely, cestovní kanceláře a služby věnující se přímo rekreaci a trávení volného času.

Celkový vliv cestovního ruchu na růst HDP

WTTC usiluje o zvýšení povědomí o turismu, jako o jednom z největších světových ekonomických sektorů, podporující 1 z 10 (319 milionů) pracovních míst na celém světě a vytváří 10,4 % (8,8 trilionů USD) světového HDP. V roce 2018 zaznamenal turistický průmysl 3,9% růst ve srovnání s globální ekonomikou (3,2% růst).

Celkový vliv cestovního ruchu na HDP ovlivňují indukované a nepřímé vlivy daného státu. Jako indukované vlivy můžeme zmínit výdaje přímo a nepřímo zaměstnaných lidí v průmyslu cestovního ruchu. Nepřímé vlivy jsou například HDP a investiční výdaje na cestovní ruch podporující pracovní místa (budování hotelů, nákup cestovních prostředků jako jsou letadla). Tyto pracovní místa mohou být dále podporovány celkovými vládními výdaji (marketing, propagace cestovního ruchu, bezpečnostní služby, hygienické služby) a také nákupy zboží či služeb provedené sektory navazující na sektor cestovního ruchu či přímo na turisty (úklidové služby, stravovací služby, IT služby, security na letištích).

Obrázek 3: Vliv cestovního ruchu na HDP a zaměstnanost (WTTC, 2012), upraveno autorkou

I.6.2 Vliv cestovního ruchu na zaměstnanost

Podle WTO a WTTC je sektor cestovního ruchu největším zaměstnavatelem na světě. Druhý základní ukazatel (hned po HDP) postavení cestovního ruchu v ekonomice je právě jeho vliv na úroveň zaměstnanosti. Stejně jako vliv na HDP, tak i vliv na zaměstnanost můžeme dělit na přímou zaměstnanost, nepřímou zaměstnanost a indukovanou zaměstnanost. (Palatková, Zichová, 2011)

Jako přímou zaměstnanost můžeme označit pracovní místa, která jsou tvořena v přímých odvětvích cestovního ruchu (pracovní místa v ubytovacích zařízeních, cestovních kancelářích, ...). Mezi nepřímou zaměstnanost řadíme místa vytvořena v jiných sektorech, ale částečně související se sektorem cestovního ruchu (pracovní místa v maloobchodech, ...). Indukovanou zaměstnanost tvoří výdaje osob přímo nebo nepřímo zaměstnaných v sektoru cestovního ruchu. (Palatková, Zichová, 2011)

V oblasti cestovního ruchu se udržuje vysoká poptávka po pracovních silách, a to zejména v oblastech služeb, spojenými s cestovním ruchem, jako jsou pracovní pozice v restauracích, barech, ubytovacích zařízeních, maloobchodních prodejnách nebo mezinárodní i místní dopravě. Mezi často poptávané pozice patří i pracovní místa v cestovních agenturách,

různých informačních centrech a manažerských funkcí spojených s cestovním ruchem. (Williams, 1998)

I.6.3 Vliv cestovního ruchu na platební bilanci státu

Na mezinárodní úrovni je cestovní ruch schopen vydělávat cizí měnu a pozitivně ovlivňovat účet platební bilance státu. Jedná se o srovnání příjmů, získaných výdaji od zahraničních turistů a sumy, kterou místní obyvatelé utratí v zahraničí. Tento možný přínos je hlavní motivací pro stát, aby podporoval rozvoj cestovního ruchu. (Williams, 1998, Sharpley, 2002)

I.6.4 Cestovní ruch jako strategie vývozu

Vysoce zadlužené země používají cestovní ruch, podle IMF, jako vývozní strategii. Díky cestovnímu ruchu jsou totiž schopny se dostat na scénu mezinárodního obchodu a prosperovat zde. Cestovní ruch je ekonomy považován za neviditelný vývoz. Spotřebováváním produktů cestovního ruchu tak turisté vytváří devizové příjmy v dané zemi. Tyto produkty jsou vytvářeny, prodávány a spotřebovány ve stejný čas na stejném místě současně. Produkty přitom nemusí překračovat hranice státu, vytvářejí devizové příjmy stejně tak, jako by byly vyváženy. (Sharpley, 2002)

I.6.5 Vliv cestovního ruchu na sociální a kulturní oblast

Díky cestovnímu ruchu jsou popularizovány národy a kultury cílových zemí cestovního ruchu. Dochází k navýšení znalostí a většímu porozumění daných národů ve světových společnostech. Díky cestovnímu ruchu dochází také k zavádění nových a moderních hodnot a postupů týkajících se daného odvětví. V neposlední řadě také dochází k znovuoobnovení klasických řemesel, umění a rituálů, zvyků. (Sharpley, 2002)

Cestovní ruch ovlivňuje sociálně-kulturní sektor zejména vytvářením pracovních míst a tím zmírňováním chudoby. Z kulturního hlediska jde o vnitřní obohacování lidí a dochází ke zvyšování životního standardu obyvatel. Zároveň také podporuje a rozvíjí oboustranné pochopení mezi turisty a místními obyvateli, zmenšuje předsudky a zmírňuje napjatou situaci ve světě, čímž zároveň přispívá k míru. (Ryglová, 2009)

I.6.6 Negativní vliv cestovního ruchu

Negativní vliv cestovního ruchu na ekonomický rozvoj

Jak jsme již mohli vidět, cestovní ruch je důležitou, a hlavně významnou součástí národního hospodářství u většiny států. Stejně jako každý element má však i cestovní ruch své negativní dopady. Mezi negativní dopady cestovního ruchu řadíme ekonomický pokles v generujících

zemích, změny cen pobytů nastávající kvůli výkyvům mezinárodních měnových kurzů, změny nákladů na dopravu plynoucích z cenové nestability ropy, krátkodobé a střednědobé ekonomické a politické nestability v oblastech destinací, sezónnost vytvořených pracovních míst, nekvalifikovaná pracovní místa, ekonomická závislost rozvojových zemí na investorech a možný vznik negativních externalit. (Williams, 1998)

Negativní dopady cestovního ruchu na sociální a kulturní oblast

V sociálním prostředí je negativní reakcí na cestovní ruch tzv. *demonstrační efekt*. Tento efekt je popsán jako napodobování vzorců chování návštěvníků místními obyvateli. Dále dochází k zaujatosti obyvatel ve vztahu k turistům, a tedy k *turistické iritaci*, ke strachu k cizincům, neznámým rasám a kulturám, a tedy k následné *xenofobii* a také ke ztrátě vlastní kultury tzv. *akulturaci*, tedy k častému a dlouhodobému setkávání dvou odlišných kultur, vytvářející negativní vliv na změny v kultuře a místní společnosti.

Mezi další negativní efekty cestovního ruchu řadíme znehodnocení a následné zpeněžení kultur, napjatou situaci vytvořenou nepochopením a nemožností sloučit místní a dovážený životní styl a s tím spojené narušení síly používání místního jazyka a nebezpečí rozšíření a podpory nespolečenských a nelegálních aktivit, jako jsou prostituce či hazard. (Williams, 1998)

Negativní dopady cestovního ruchu na životní prostředí

Cestovní ruch se odehrává a přímo působí na životní prostředí, což je základní humánně geografická jednotka. Oslabení a následně možné zničení životního prostředí nastává v případě překročení míry únosnosti počtu turistů. Životní prostředí tak ztrácí schopnost vypořádat se s takto vysokým využíváním. Konkrétněji tak jde o nadměrné využívání přírodních zdrojů a znečištění přírodního prostředí. Dochází k degradaci ekologických procesů kvůli emisím, erozím a narušením přírodních procesů. (Galvasová, 2008)

Další problém životního prostředí, vznikající jako příčina cestovního ruchu, je přesouvání rostlinných a živočišných druhů na nepůvodní místa kvůli aktivitám lidí. Tyto aktivity tak mohou zapříčinit vytlačení, a i úhyn ohrožených druhů rostlin a živočichů. Snaha místních obyvatel vydělávat na turistech a vandalismus jsou další projevy poškozování přírodních hodnot a biodiverzity turistů. (Pásková, 2009)

II Cíl a metodika práce

II.1 Cíl práce

Hlavní cíl této bakalářské práce je vyhodnocení vlivu cestovního ruchu na ekonomický vývoj a rozvoj Tuniska.

Hlavní cíl bakalářské práce můžeme rozdělit do několika podcílů a za pomoci vyhodnocení těchto podcílů docílíme vypracování hlavního cíle. Jednotlivými podcíli jsou analýza vlivu cestovního ruchu na tvorbu HDP v porovnání s ostatními faktory tvořící HDP v Tunisku, zjištění podílu cestovního ruchu na zaměstnanost země v porovnání s celkovou zaměstnaností a analýza příjmů z mezinárodního cestovního ruchu. Mezi tyto cíle zahrneme i analýzu turistů a analýzu služeb týkajících se cestovního ruchu. Další kapitolu bude tvořit podrobná SWOT analýza cestovního ruchu v Tunisku.

II.2 Metodika práce

Tato bakalářská práce a její praktická část byly zpracovány na základě volně dostupných údajů z několika světových organizací. Mezi nejdůležitější z nich patří WTTC (Světová rada cestování a turistického ruchu), WTO (Světová organizace cestovního ruchu), INS (Národní institut statistiky Tuniska) a World Bank (Světové Banky). Tyto data byly zpracovány za pomoci MS Excel, a to ve formě grafů a tabulek pro přehledné zobrazení problematiky. Následná SWOT analýza byla vypracována na základě zjištěných dat a podobně popsána níže.

III Praktická část

III.1 Základní informace o Tunisku

Oficiálním názvem pro Tunisko je Tuniská republika. Je to stát ležící v Severní Africe na pobřeží Středozemního moře. Severozápadní části Afriky se obecně říká Maghreb (Maghreb je staré arabské označení pro západ). Tunisko, se pro arabské dobyvatele totiž nachází na západě. Do oblasti Maghrebu řadíme Maroko, Alžír a právě Tunisko. Tuniská republika je vzdálená od ostrovu Sicílie asi 200 km, na západě a na jihu sousedí s Alžírskem a na východě a jihu s Libyí. Jsou to tak jediné dva sousedící státy. Tunisko je stát o rozloze 164 150 km², jehož počet obyvatel přesahuje 11 532 000 obyvatel, což je ve srovnání s Českou republikou téměř o 1 milion obyvatel víc. (WB, 2017) Hlavním městem Tuniska je Tunis s přibližně 2 miliony obyvatel.

Tunisko se dá obecně rozdělit do čtyř oblastí. První z nich je severní část země, kde se nachází zejména úrodná půda, díky vysokému počtu říčních toků a údolí Mažardu. Druhou oblastí je východní část pobřeží, která se pyšní vysokou mírou zalidnění a taktéž úrodnou půdou. Třetí, a tedy jižní oblastí je oblast stepí, čtvrtá oblast je oblastí Sahary a solných jezer. V Tunisku se ve většině můžeme potkat s rovinou, i když průměrná nadmořská výška je rovna 300 metrům nad mořem. Severní oblast země je tvořena pohořím Tuniský Atlas, jihovýchodně se nachází pohoří Nifúza a na jihozápadě můžeme najít Saharskou poušť. Tunisko je pokryto pouští na 1/3 jeho plochy. Tunisko má přirozenou hranici s mořem dlouhou 1300 kilometrů. Severní pobřeží je tvořeno převážně kameny a je velmi divoké, můžeme se zde však setkat s nespočty korálovými pobřežími. Východní pobřeží je oproti severnímu písčité a nachází se zde nespočet pláží s klidným mořem.

V Tunisku je hlavním náboženstvím Islám. Většina muslimů (95 %) v zemi se hlásí k sunnitům málikovského madhabu. Pouze 5% obyvatelstva tvoří křesťané a židé. Úředním jazykem je arabština, většina obyvatel však mluví i francouzsky, a to díky historii, kdy v roce 1881 bylo Tunisko obsazeno francouzskými vojáky, a byla podepsána smlouva ustanovující francouzský protektorát. Oficiální měnou je 1 Tuniský dinár (TND), který se dá rozdělit na 1 000 milimů. Podle aktuálního kurzu je 1 Tuniský dinár roven 7,7096 Kč (k 1. 5. 2019).

Od roku 1956 je Tunisko nezávislým státem. V roce 1997 bylo hlavní město Tunis zvoleno UNESCO jako město kultury. Od roku 1999 podporuje Tuniská republika Fond solidarity při OSN. V roce 2006 se Tunisko stalo zakladatelem Organizace lidských práv při OSN. Qajruwán je v roce 2009 zvolen UNESCO jako hlavní město islámské kultury. Tento

fakt svědčí o postavení Tuniska ve světě a o významné roli tohoto státu v dialozích mezi kulturami a civilizacemi.

Tunisko je prezidentská republika s jednokomorovým parlamentem. Od revoluce v roce 2011 se Tunisko demokratizuje. Tento fakt se však nedostává na regionální úroveň, proto je situace mezi regiony a centry napjatá. V roce 2014 proběhli v Tunisku první svobodné volby, které vyhrál Beji Caid Essebsi a stává se tak prvním demokraticky zvoleným prezidentem. Tunisko je tak první zemí na arabském území Afriky, kde se setkává více vrstev najednou: modernisté, laici a islamisté. V roce 2018 se po místních volbách změnila situace státu a bylo uděleno volební právo ozbrojeným složkám. V tomto roce zaznamenalo Tunisko slabý růst a to pouhých 2,4 % a k tomu doprovázející inflaci o výši 7,5 %. Výše inflace však neřeší nakumulované problémy. Tunisko se také potýká s vysokou nezaměstnaností a s rostoucím dluhem. Tunisko se tak od roku 2018 snaží redukovat deficit a vytvořit flexibilitu směnného kurzu. Jde o snahu udržet a vytvořit makroekonomickou stabilitu. Důchodový systém, veřejné banky, výběr daní a omezení výdajů jsou projevy o snahu těchto cílů dosáhnout. Největším rizikem pro demokratický systém Tuniska je sociální nestabilita. Tato nestabilita je zapříčiněna především mírou nezaměstnanosti, rostoucí inflací a obecnou finanční tíží.

Tunisko je dnes moderní zemí navazující na svou historii. Kulturní rozmanitost je zapříčiněna především množstvím národů navštěvující tuto zemi.

III.2 Nejoblíbenější destinace v Tunisku

Djerba

Djerba je ostrov patřící k Tuniské republice a představuje nejnavštěvovanější lokalitu této země. Ostrov o rozloze 514 km² je tak největším ostrovem severní Afriky. Nachází se 3 km od pevniny a je dostupná i silniční cestou. Nachází se na ní na 150 km písčných pláží s mírným ponorem do moře. Počasí je po celý rok slunečné a srážky se na ostrově vyskytují zřídka. Atraktivní pro turisty zejména svou dostupností, a to jak finanční, tak vzdáleností. Mísí se zde arabské a africká kultura. Hlavním městem je Houmt Souk s přibližně 40 tisíci obyvateli.

Hammamet

Hammamet je přístavním městem a letoviskem, nacházejícím se na poloostrově Cap Bon. Medína je obklopená hradbami, ze kterých je výhled na zátoku a staré město. Uprostřed Medíny se nachází spousta obchodů se suvenýry. Město se pyšní čistými plážemi, teplým mořem, kvalitními hotely a také nočním životem, sportovním vyžitím ve formě aquaparku a vodních sportů. Hotely zapadají do středověkého stylu města, jsou obklopeny zelení a složeny z nízkých budov.

Nabeul

Nedaleko od Hammametu se nachází město Nabeul. Toto město je hlavním centrem poloostrova Cap Bon a je známo především přes svou tradici v hrnčířství a ve výrobě keramiky. Je oblíbenou turistickou oblastí pro rodiny s dětmi, pyšní se velkým trhem a hotely spíše ve střední kvalitě.

Monastir

Monastir je přístavní město v oblasti Sahel. Je to rodiště prvního tuniského prezidenta Habíba Hurgiby, jehož mauzoleum můžeme najít uprostřed města a je volně přístupné veřejnosti. Monastir v překladu znamená klášter. Představuje historické město, jehož památky jsou rafinovaně a vkusně skloubeny s moderními stavbami. Důležitými stavbami jsou Ribat, klášter z 9. století, a velkou Mešitou. Nedaleko města se nachází golfové hřiště, které tak nabízí sportovní vyžití.

Sousse

Sousse je třetím největším a zároveň nejlidnatějším městem Tuniska. Toto tuniské město nabízí kromě odpočinkové atmosféry i kulturní zážitky. Od roku 1988 je zapsáno UNESCEM na Seznam památek světového kulturního dědictví díky svému starověkému centru. Nachází se zde dobře zachovalá medina obehnaná hradbami, klášterní katakomby, pevnost, mešita a maják.

Tabarka

Tabarka je moderní letovisko plné zeleně. Nachází se v blízkosti horského masivu sahajícího do 700 metrů nad mořem. Díky horám je Tabarka oblíbená pro možnost pěší turistiky a pro milovníky přírody. Pláže jsou pokryty hotelovými komplexy, pokračují však ještě 15 km, proto si zde turisté mohou najít soukromí. Tabarka nabízí kulturní vyžití ve formě letních festivalů a také sportovní vyžití ve formě možnosti potápění se za korály, podmořským lovem a golfu.

Port El Kantaoui

Toto město vyčnívá absencí pravých Tunisánů a jejich obydlí. Městečko je postaveno výhradně za účelem rozvoje turismu v zemi. Najdeme zde tak moderní hotely, zahrady a promenády. Město postrádá historii, památky a kulturu země.

Kartágo

Město významné hlavně díky bohaté historie nedaleko hlavního města Tunis. Kartágo je známé díky lázním Antonia Pia, amfiteátre, kde se pořádají festivaly a koncerty, a římskými vilami. Ve městě se nachází katedrála svatého Ludvíka, která je navštěvována díky varhan z roku 1921,

kteřé jsou považovány za nejkrásnější varhany v severní Africe. Dalším místem, které stojí za návštěvu je Archeologický park.

Tunis

Tunis je hlavním a nejdůležitějším městem Tuniské republiky. Nachází se zde několik důležitých mešit a paláců, jako například palác Bardo, ve kterém se dnes nachází archeologické muzeum. Muzeum naskýtá možnost vidění největší sbírky antických a byzantských mozaik na světě. Jedním z nejatraktivnějších míst v hlavním městě je medína se vstupem Bránou moře, kde návštěvníci mohou vidět olivovníkovou mešitu, súk s parfémami a kořením a mauzoleum Husejnovců.

III.3 Analýza cestovního ruchu a jeho vlivu na ekonomický rozvoj země

Následující kapitola se věnuje popisu vlivu cestovního ruchu na ekonomický rozvoj Tuniska. Jednotlivé podkapitoly se věnují dílčím analýzám, za pomoci kterých můžeme vyvodit celkový vliv cestovního ruchu na ekonomiku země. Jak bylo avizováno, kapitoly se zabývají vývojem HDP země a podílem cestovního ruchu na tvorbě HDP, zaměstnaností provokovanou cestovním ruchem a příjmy země z mezinárodního cestovního ruchu.

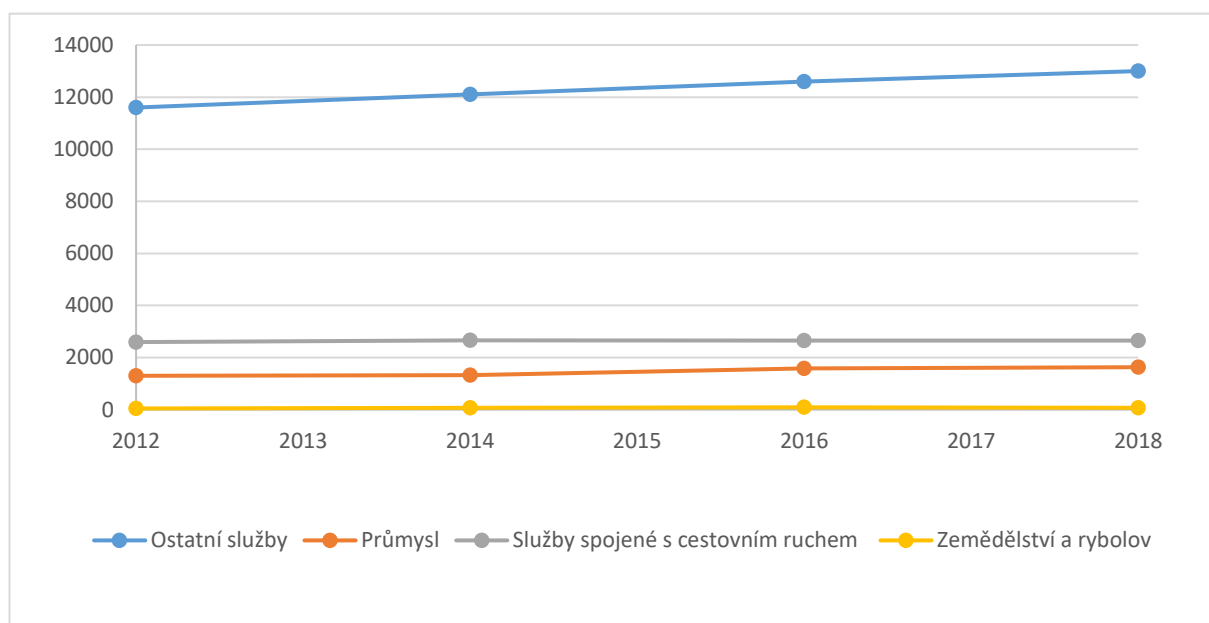
III.3.1 Skladba HDP země

Zatím co v roce 2018 se růst HDP v celém světě rovnal 3,2 %, v Tunisku je růst o 0,7% větší a rovná se 3,9 %. Cestovní ruch tvoří 10,4 % HDP Severní Afriky. Tunisko je tak jednou z nejlépe si jdoucích zemí, co se tohoto sektoru týká. Předpokládá se, že tento kladný jev je způsoben především politickými změnami v letech 2014. Tunisko je podle WTTC osmou zemí s nejrychlejším růstem HDP, a to ročně přes 13,2 %. Z grafu číslo 1 je patrné, že HDP je v Tunisku tvořeno především službami, z čehož ty nejvýznamnější jsou právě v oblasti cestovního ruchu, které tvoří 21 % celkového HDP. Celkově se služby podílí na tvorbě HDP z 63 %.

Mezi další důležité ukazatele tvořící HDP Tuniska patří doprava a obchod. Druhý největší podíl na tvorbě HDP má průmysl, který představuje 26% růstu HDP. Průmysl se může pyšnit rostoucím trendem. Rostoucí trend průmysl byl posílen vznikem volného obchodu mezi Evropskou unií a Tuniskem, což umožnilo přístup evropským investorům a zvětšilo zájem o průmysl. Největším investorem v oblasti průmyslu z evropského prostředí je Francie. Z průmyslu je pro Tunisko nejvýnosnější textilní průmysl, elektronický průmysl a strojírenský průmysl (tedy obecně zpracovatelský). Průmysl obecně tvoří 26 % HDP Tuniska. Velmi přínosným je pro Tunisko také potravinářský průmysl, který tvoří 10 % HDP. Jde zejména o

zpracovávání oliv, pšenice, ječmene, rajčat, citrusů, cukrové řepy, datlí a mandlí. Nejdůležitější z těchto potravin jsou olivy a datle. (Trading Economics, 2019) Nesmíme opomenout podíl vytvářený zpracováním těžby ropy, zemních plynů a fosfátů, které tvoří 3 % z kompletních 26 % HDP v průmyslu. Nejmenší podíl na tvorbě HDP představuje zemědělství, které zaznamenává mírný pokles či stagnaci. Příčinou je narůstající podíl ostatních sektorů v HDP.

Graf č. 1: Sektory podílející se na tvorbě HDP v Tunisku

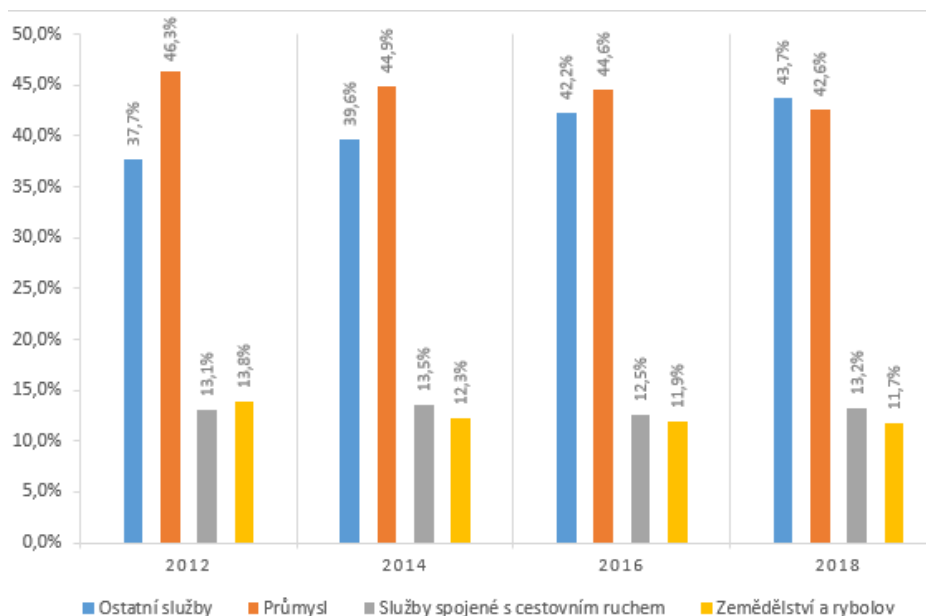

III.3.2 Počty zaměstnaných osob ve vybraných sektorech určujících HDP

Největší počet zaměstnaných osob tvoří opět sektor služeb. Ve sledovaném období má tento sektor vzrůstající křivku. V roce 2018 je v oblasti služeb zaměstnáno 43,7% obyvatel Tuniska. Zvláště je pak znázorněn podíl zaměstnanosti v cestovním ruchu. V této oblasti můžeme vidět spíše konstantní křivku. Je tak zapříčiněno stabilní nabídkou i poptávkou na trhu turistických návštěv této země, a tedy konstantní potřebou zaměstnanců v této oblasti.

Dalšího velkého zaměstnavatele tvoří sektor průmysl. Tento sektor má opačný trend než sektor služeb. Mírně klesající křivka ukazuje snižující se zájem o práci v průmyslu, a tedy menší poptávku na trhu po zaměstnaneckých pozicích. V roce 2018 je v sektoru průmyslu zaměstnáno 42,6% obyvatel. Nejnižší podíl tvoří oblast zemědělství. Na křivce můžeme vidět o něco prudší pokles, a to zejména ve větším rozsahu let, než je možné vidět na znázorněných letech. Pro srovnání, v roce 2006 bylo v oblasti zemědělství zaměstnáno přes 16% obyvatel. Od tohoto roku křivka stabilně klesá až k roku 2018, kdy je v tomto sektoru zaměstnáno 11,7% obyvatel.

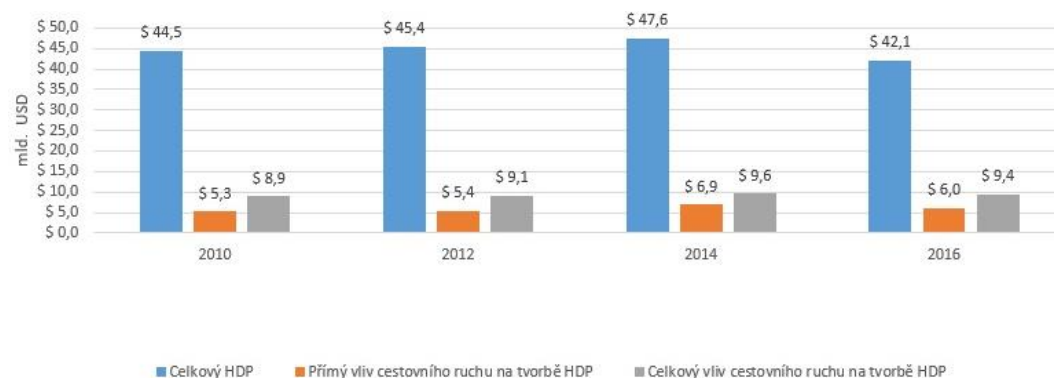
Graf č. 2: Počty osob zaměstnaných v jednotlivých sektorech určujících HDP

III.3.3 Podíl cestovního ruchu na tvorbě HDP

Cestovní ruch ovlivňuje tvorbu HDP dvěma způsoby, a to přímo a celkově. Celkový vliv cestovního ruchu je tvořen podílem odvětví, které přímo souvisí s turisty a také nepřímo, což definují jednotlivé výdaje, a také výdaje vyvolané. Vyvolané výdaje jsou výdaje na zaměstnance, kteří jsou přímo i nepřímo zainteresovaní v cestovním ruchu. (přímo: pracovníci cestovních kanceláří, nepřímo: pracovníci na letištním zařízení). Následující graf zobrazuje podíl cestovního ruchu na tvorbě HDP. Z grafu můžeme vysledovat, že celkový podíl cestovního ruchu má mírně stoupající křivku. Je tak zapříčiněno především rozrůstajícím se zájmem o zahraniční cestování. Můžeme však také vyzorovat mírnou stagnaci v období Arabského jara (2010-2012), kdy zemi sužovaly místní protesty proti režimu spojené s několika teroristickými útoky. V roce 2010 celkový podíl cestovního ruchu tvořil 5,3 mld USD a v roce 2012 stoupl o pouhou 0,1 mld USD.

Graf č. 3: Přímý a celkový vliv cestovního ruchu na tvorbě HDP

Přímý podíl cestovního ruchu na tvorbě HDP je definován příjmy, které turisté přímo vynakládají v rámci cestovního ruchu a službách s ním přímo spojenými. Přímý podíl cestovního ruchu má stejnou tendenci mírně rostoucí křivky jako podíl celkový, i on však zaznamenává stagnaci v letech 2010-2012.

III.3.4 Vliv cestovního ruchu na zaměstnanost v Tunisku

Pro srovnání vlivu cestovního ruchu na zaměstnanost Tuniska byly vybrány stejné sektory, jako při určování HDP. U všech sektorů do zaměstnanosti započítáváme obyvatele starší patnácti let. Celková zaměstnanost v Tunisku v období roku 2010 byla 40,573 %. V roce 2011 byla o přibližně 3% menší. Jak již bylo zmíněno, tento negativní vliv mělo za příčinu Arabské jaro a nepokoje v zemi. V roce 2012 se zaměstnanost zvedá o 1 % a udržuje si lehce stoupající tendence. V roce 2015, je po teroristickém útoku menší pokles zaměstnanosti, a to o necelé 0,5 %. V roce 2018 je tak zaměstnanost rovna 39,27 %. Sektor služeb se může pyšnit největším podílem na zaměstnanosti. Na míře zaměstnanosti jsou však nejvíc vidět události, které Tunisko potkalo během sledovaného období. I přesto, že je míra zaměstnanosti stále stoupající, v letech 2011 a 2012 zaznamenává Tunisko menší pokles v zaměstnanosti. V období nepokojů klesla poptávka po zájezdech do Tuniska a okolí, čemuž se převážně přičítá tento pokles. Sektor služeb si však udržuje stoupající tendence v zaměstnanosti. V roce 2010 je zaměstnanost tvořená ze 48,634 % sektorem služeb, v roce 2018 je to 52,117 %. Sektor průmyslu zaznamenává konstantní míru zaměstnanosti. Liší se pouze v necelých procentech. V roce 2010 tvoří sektor průmyslu 33,420% celkové zaměstnanosti. V roce 2011 je to 33,728 %, v roce 2012 33,136 % a v roce 2014 tvoří průmysl 33,547% celkové zaměstnanosti. V roce 2018 sektor průmyslu zaznamenává lehký pokles a to o 0,706 %. Stejně jako při tvorbě HDP můžeme vidět velký pokles v podílu zemědělství, tento jev se projevuje i na zaměstnanosti. Sektor zemědělství má nejmenší podíl na celkové zaměstnanosti. V roce 2010 je podíl největší. Tvoří 17,946 % celkového počtu zaměstnanosti. Rok 2012 je oproti roku 2011 o něco silnější. Tento pozitivní jev je přisuzován především špatnou situací ve státě a v nedůvěřivosti vůči jiným sektorům v budoucnosti. Do roku 2018 však zaměstnanost v tomto oboru opět klesá a dosahuje 15,042 %. Cestovní ruch a jeho vliv na zaměstnanost můžeme stejně jako u vlivu na HDP země rozdělit na dvě oblasti, a to na přímý a nepřímý vliv. Přímý vliv tvoří pozice, které jsou s cestovním ruchem přímo spjaté, jako jsou pracovní pozice v hotelích, cestovních agenturách, letecké dopravy a obecně cestovatelských službách. Nepočítá se sem však spojovací doprava. Do přímého vlivu můžeme zařadit i pracovní pozice v restauračních zařízeních. Tyto pozice však musí být vytvořené na základě turistického ruchu. Nepřímý vliv cestovního ruchu je tvořen pozicemi na místech, jako jsou informační centra ve městech, prodavači v obchodech a

podobně. V roce 2010 je přímým cestovním ruchem tvořeno 255 000 zaměstnaneckých míst, což je 7,7 % z celkového počtu pracovních pozic. V roce 2011 můžeme vidět pokles o 1,6 % v celkovém počtu pracovních míst. V dalších letech počet pozic mírně stoupá, a to v průměru o 0,1 % v celkovém počtu pracovních míst. V roce 2015 bylo přímým cestovním ruchem vytvořeno 185 500 pracovních míst, což je 5,3 % z celkového počtu pracovních pozic. V roce 2016 se tento počet zmenšil o 1,3 %, tedy o 2 500, a počet pracovních míst v tomto sektoru je roven 153 000 (5,1 % z celkového počtu). V roce 2018 je cestovním ruchem vytvořeno 513 000 pracovních míst, což je 14,6 % z celkového počtu pracovních míst. Pro rok 2019 se předpokládá, že bude vytvořeno 532 000 pracovních míst.

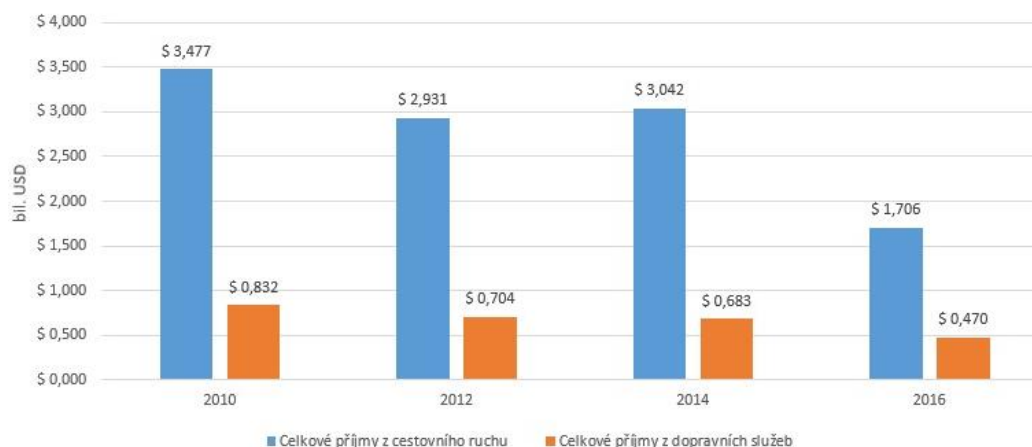
III.3.5 Příjmy a výdaje Tuniska z mezinárodního cestovního ruchu

Mezinárodní cestovní ruch je tvořen příjmy zahraničních turistů přijíždějících do země, které vynakládají na služby s cestovním ruchem spjaté a na cestovní ruch obecně. Tyto příjmy tedy značí produkci služeb Tuniskem, které turisté spotřebovávají. Výdaje za cestování a výdaje na dopravu a služby s ní spojené, které jsou turisty vynakládány, jsou zařazeny do celkových výdajů. Pro Tunisko jsou tyto výdaje příjmy ve chvíli, kdy turisté vynakládají za dopravu na území Tuniska nebo za místní dopravce v rámci mezinárodní dopravy. V grafu č. 4 můžeme vidět výdaje Tuniské republiky na mezinárodní cestovní ruch. V tomto grafu jsou vyobrazeny výdaje počítající s výdaji na dopravní služby a výdaje, které jsou od těchto služeb očištěny. V grafu č. 5 můžeme vidět příjmy Tuniska z mezinárodního cestovního ruchu. Stejně jako u výdajů nám i tento graf umožňuje vidět příjmy včetně dopravních služeb a také ty, které jsou dopravních služeb zbaveny.

Graf č. 4: Zobrazení celkových výdajů a výdajů na dopravní služby s cestovním ruchem spojené v Tunisku

Graf č. 5: Celkové příjmy a příjmy za dopravní služby s cestovním ruchem spojené v Tunisku

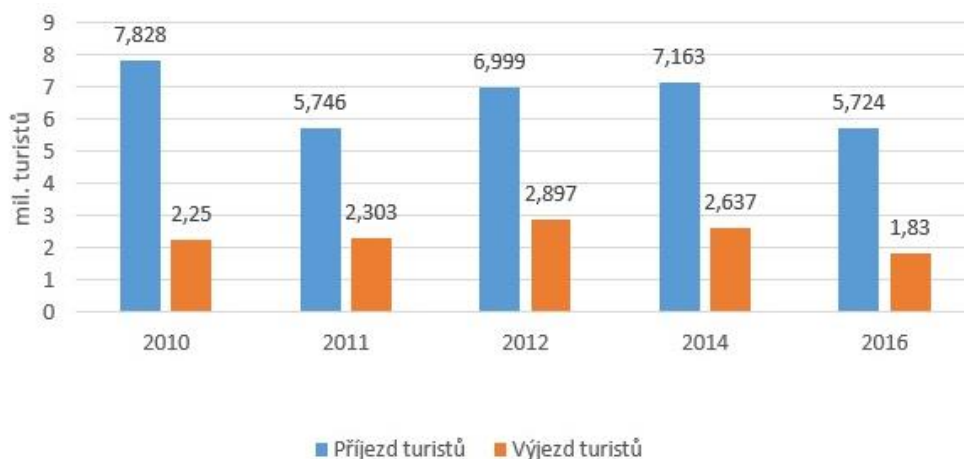
III.4 Turisté a služby spojené s cestovním ruchem

V následující kapitole je prováděna analýza turistů a služeb spojených s cestovním ruchem. Turisté jsou analyzováni na základě několika faktorů. Jak již bylo avizováno v teoretické části, je nutné si rozdělit příjezdové turisty podle následujících faktorů: národnost, způsob dopravy, délka pobytu a výběr ubytovacího zařízení.

III.4.1 Příjezdový a výjezdový turismus Tuniska

V grafu č. 6 můžeme vidět srovnání příjmů vytvořených na základě příjezdového cestovního ruchu a výjezdového cestovního ruchu. Na křivce příjezdového ruchu, tedy turistů přijíždějících do Tuniska, můžeme vyzorovat, jak se situace v dané zemi promítá na zájmu turistů o danou destinaci. V roce 2011 můžeme vidět první pokles, vyvolaný neklidnou atmosférou Arabského jara. V roce 2016, je znázorněna reakce na proběhlé a stále hrozící teroristické útoky v zemi. Křivka výjezdového cestovního ruchu je převážně konstantní. Chybějící údaje mezi lety 2014 a 2016 jsou přisuzovány právě teroristickým útokům a znemožněným přístupem mezinárodních databází k těmto informacím. Celkový počet přijíždějících turistů do Tuniska je mnohonásobně vyšší než počet vyjíždějících turistů. V tomto rozdílu je promítnut počet zahraničních turistů přijíždějících do země z různých důvodů, jako jsou dovolené, studium či pracovní cesty.

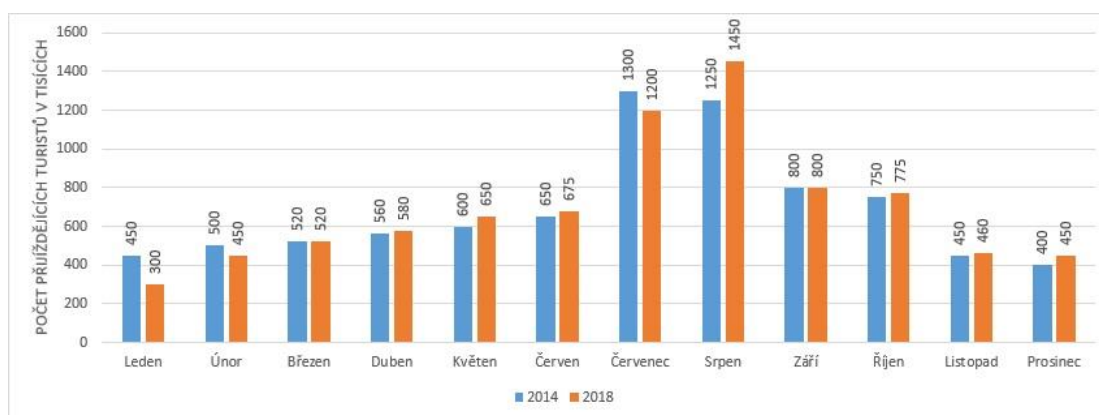
Graf č. 6: Příjezdy a výjezdy turistů v Tunisku

III.4.2 Počet příjezdů turistů do země podle měsíců v roce

Většina turistů přijíždí do Tuniska za rekreací a dovolenou, poznáním nové kultury, či odpočinkem u moře. Z tohoto důvodu je země navštěvovaná zejména v období letních dovolených. Na následujícím grafu můžeme vidět počty přijíždějících zahraničních turistů do Tuniska. Graf č. 7 má rostoucí tendenci shodnou pro oba roky v období od března do dubna. Tento jev je dán obdobím sezóny pro letní dovolené v zemi. Pro oba roky jsou nejvýznamnější měsíce červenec a srpen, tedy období letních prázdnin a nejvyšších teplot v roce. Je to období, kdy většina turistů jezdí na dovolenou a vyhledávají vysoké teploty a slunečné počasí. Teploty v těchto měsících v Tunisku přesahují 30°C. Dalšími oblíbenými měsíci se stávají září a říjen, kdy se jedná zejména o nabídku tzv. „last minute“. Tyto zájezdy přitahují turisty zejména kvůli nízkým cenám. Pokud je důvod k cestování jiný než dovolená u moře, doporučuje se do Tuniska vycestovat v období jara a podzimu, kdy se teploty pohybují okolo 25 °C a je tak příjemnější pěší turistika a poznávací zájezdy za historií.

Graf č. 7: Návštěvnost destinace v jednotlivých měsících v letech 2014 a 2018

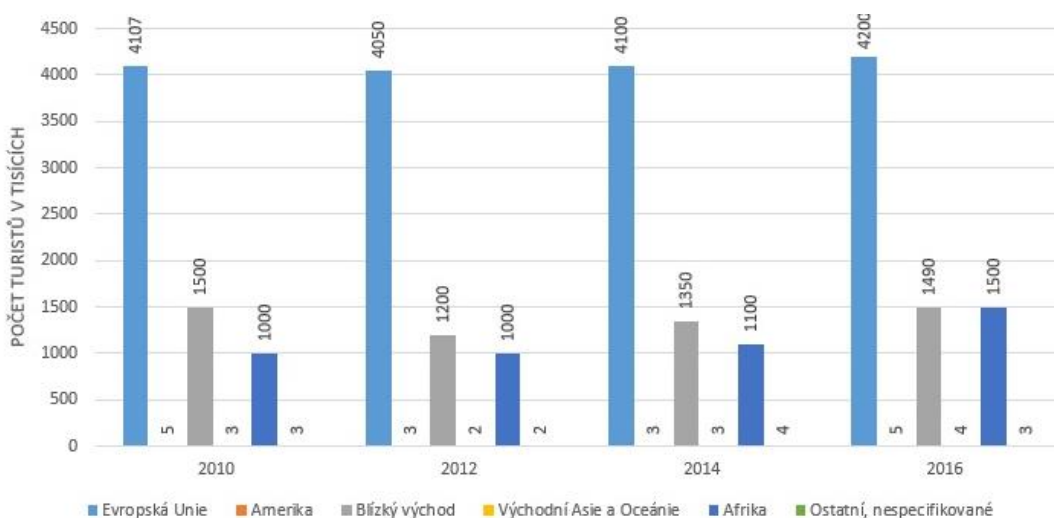

III.4.3 Rozdělení příjíždějících turistů na základě regionů a národnosti

Z následujícího grafu je velmi patrné, že Tuniská republika je nejoblíbenější destinací pro Evropský region. V roce 2010 navštívilo zemi přes 4 107 tisíc turistů z Evropy. V následujících letech počet opět narůstá, s výjimkou období Arabského jara. Tunisko je pro Evropany zajímavá zejména svým rostoucím potenciálem turistické destinace. Tunisko se nachází v dobré lokalitě, ne moc daleko od Evropy, je omývána Středozemním mořem a velkou výhodou se stávají i nízké ceny v destinaci. Dále je Tunisko oblíbenou destinací pro návštěvníky z Blízkého východu, a to zejména pro Egyptany a Turky. Největší návštěvnost Tuniska z oblasti Blízkého východu je v počátečních zkoumaných letech. Stejně tak jako Tunisko se Arabské jaro dotklo i těchto zemí, proto se i tady tato událost jeví jako příčina poklesu návštěvníků z této oblasti v následujících letech.

Další sledovanou oblastí je Afrika. Největší zájem o tuniskou destinaci mají zejména návštěvníci z Alžírsko, Maroka a Súdánu. Důvodem k častějším návštěvám bude pravděpodobně blízkost daných států. Návštěvníci z Afriky však udržují konstantní křivku i v rušném období této země. Ostatní sledované regiony jako je Východní Asie a Oceánie, Amerika a ostatní nebo nespecifikované oblasti tvoří podíl méně než 2 %. Předpokládá se, že důvodem pro tyto návštěvy jsou především pracovní cesty nebo studium.

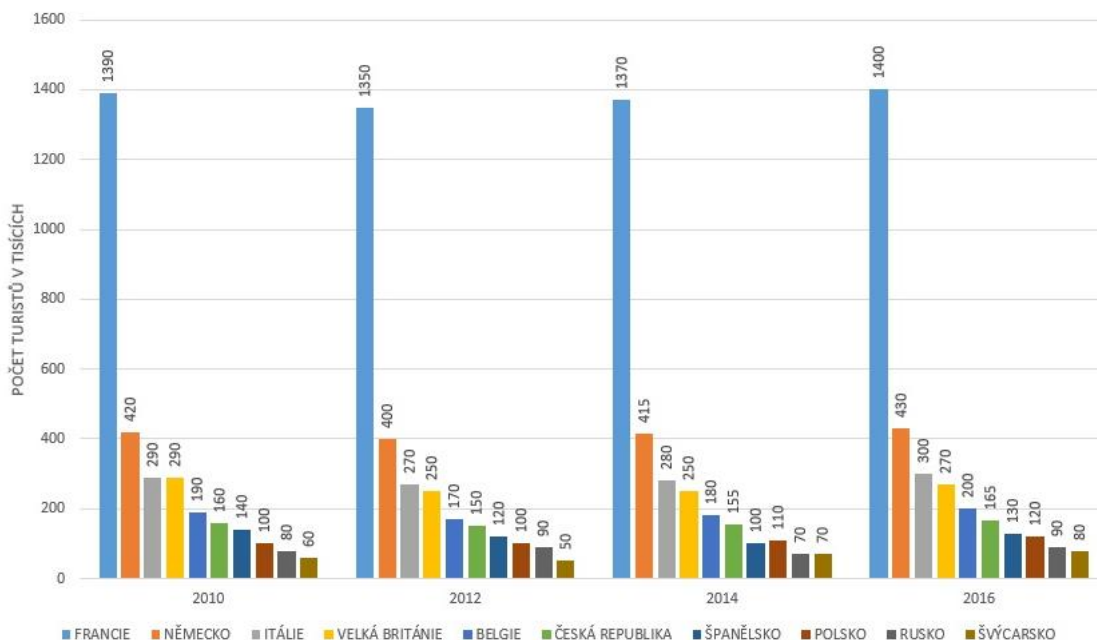
Graf č. 8: Rozdělení turistů podle regionů

Jednotlivé národy byly vybrány podle počtů obyvatel podílejících se na tvorbě cestovního ruchu v Tunisku. Jak již bylo avizováno, největší podíl na tvorbě má Evropa, proto je všech 10 států z této oblasti. Tunisko nejčastěji navštěvují turisté z Francie. Vzhledem k možnosti dorozumět se v rodném jazyku a blízkosti obou států je tento fakt zcela logický. Tunisko je oblíbenou destinací také pro Německo, Itálii a Velkou Británii. Stejně tak se tato

destinace stala oblíbenou pro Českou republiku. V posledních letech však oproti minulosti zájem spíše upadá. V období ekonomické krize (2009), Arabského jara (2011) a teroristických útoků (2015) návštěvnost ze strany Čechů klesá až o polovinu.

Graf č. 9: Rozdělení turistů z Evropy podle národnosti

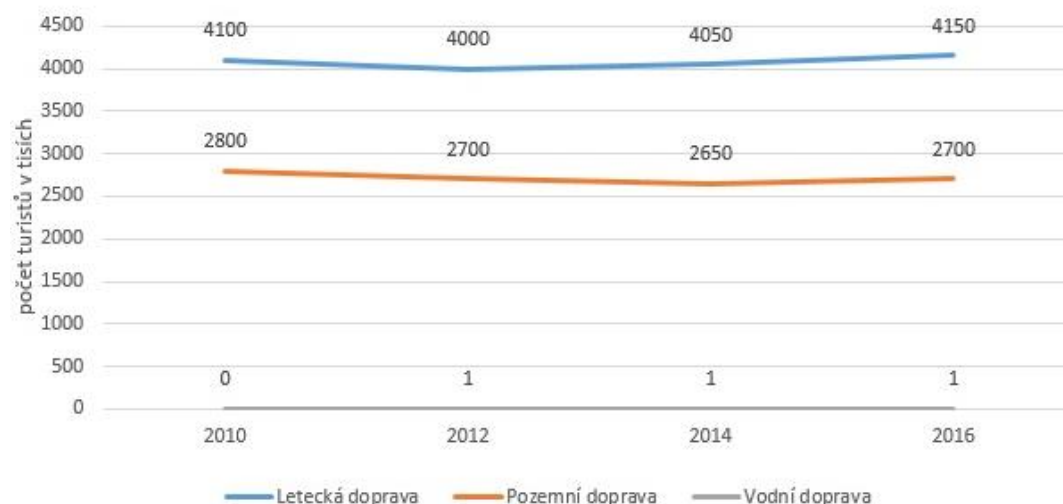
III.4.4 Dělení podle způsobu dopravy

Nejběžnější způsob přepravy lidí mezikontinentálně i mezistátně je v moderní době letecký způsob. Není tomu jinak ani v případě Tuniska. V roce 2010 využilo letecký způsob dopravy více než polovina počtu celkových cestujících. Důvodem k využívání letecké dopravy je především rychlost a pohodlí, pravidelnost spojů v rámci evropských zemí, relativně nízko nastavené sazby a nespočet leteckých společností nabízejících své služby v rámci cestovních kanceláří. Hlavním důvodem pro využívání leteckých služeb ostatními zeměmi, které jsou víc vzdálené, či dělené moři a oceány je tak nemožnost nebo příliš velká komplikovanost na jiný způsob přepravy.

V Tunisku můžeme najít 8 mezinárodních letišť. Tyto letiště se nacházejí v hlavním městě Tunis – Carthage, na ostrově Djerba – Zarzis, ve městech Sfax – Thyna, Monastir – Habib Bourguiba, Tozeur – Nefta, Tabarka – Ain Draham, Gafsa – Ksar a Hammamet – Enfidha. Pro návštěvníky především ze Severní Afriky je nejvyužívanějším způsobem dopravy pozemní přeprava. Jedná se o dálkové autobusy, možnost pohodlí a vlastního automobilu či železniční dopravy. Nesmíme opomenout vodní dopravu, která nemá velkou četnost využití, avšak Tunisko je díky svým přístavům pro vodní dopravu dobře přizpůsobeno. Tunisko má ve Středomoří tyto nejdůležitější přístavy: Tunis, Bizerte, Gabes, La Goulette, Sfax,

Sousse a Zarzis. Vodní dopravu nejčastěji využívají Evropané ze zemí sousedících se Středozemním mořem. Pravidelné vodní spoje můžeme využít ve francouzském Marseille, italském Janovu, anebo sicilském Trapani.

Graf č. 10: Mezinárodní doprava

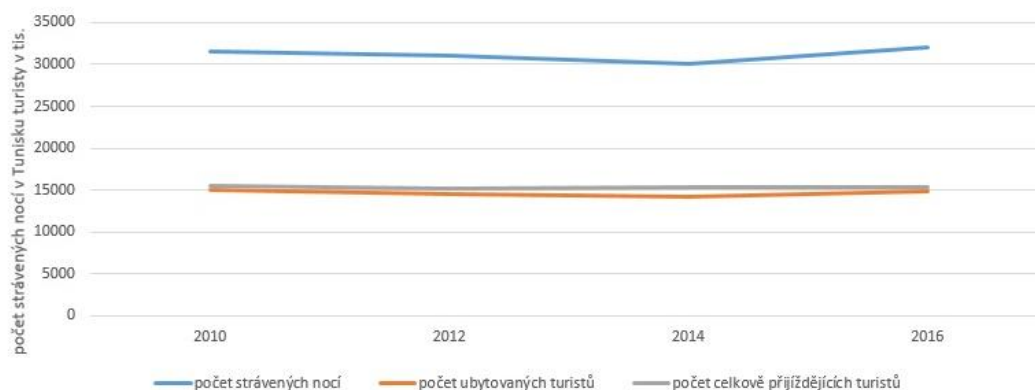

Vnitrostátní doprava je v Tunisku také na velmi dobré úrovni. Díky několika letištím zde funguje vnitrostátní letecká doprava. Na velmi kvalitní úrovni se můžeme setkat se silniční dopravou. Silniční dopravu lze turisty využít jak při dopravě vlastním, tak zapůjčeným autem, či využitím mikrobusů a autobusů. Turisté často využívají i taxislužeb, které jsou v Tunisku levné, rychlé a pohodlné. Stejně tak je dobře rozvinutá i železniční síť, ta je však méně oblíbená kvůli nepohodlnosti, zejména v období horka.

III.4.5 Počet nocí, strávených turisty v Tunisku

V následujícím grafu můžeme vidět počet turistů, kteří celkově využili ubytovacích zařízení ve sledovaném období, jako jsou hotely, motely, hostely a podobně. Rozdíl v počtu turistů je až 1 500 000. Tento rozdíl je dán jednodenními turisty, či turisty využívajícími jiné možnosti ubytování, jako je možnost přespání u rodiny nebo přátel. Na následujícím grafu se promítají události z minulých let, které ovlivnily celkový příjezd turistů do země, což se promítá na počtu strávených nocí v zemi a délce pobytu v zemi. Největší sumu tak můžeme vidět v letech 2010 a 2016, kdy už je situace o něco klidnější.

Graf č. 11: Počet turistů a počet strávených nocí v Tunisku

Z předchozího grafu můžeme na základě počtu strávených nocí a celkového počtu přijetých turistů lehce vypočítat průměrnou dobu strávenou turisty v Tunisku. Průměrná délka pobytu se zejména v roce 2015 a teroristických útocích výrazně snižuje, a to o přibližně 0,5 dnů. V roce 2016 se však délka pobytu opět prodlužuje na 4,5 dně, což se výrazně blíží počátečním hodnotám.

Graf č. 12: Průměrná doba ve dnech strávená turisty v Tunisku

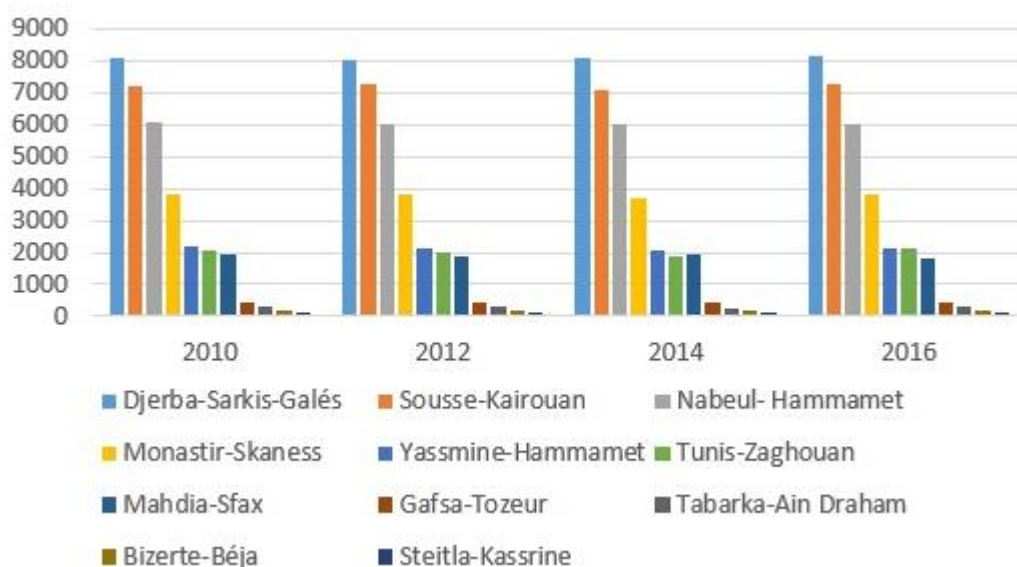

III.4.6 Počet strávených nocí turisty v Tunisku na základě turistické destinace a kategorie hotelu

Následující výběr hotelů a destinací je vybrán podle Národního Tuniského institutu, který řadí destinace podle oblíbenosti u turistů. Nejvíce je u turistů oblíbený ostrov Djerba. V roce 2010 je přibližný počet turistů přijíždějících do této destinace roven 8 100 tisíc. Druhou nejvíce oblíbenou destinací u turistů je Sousse, který se pyšní 7200 tisíci turisty.

Mezi další vyčnívající destinace patří Hammamet, který je v tabulce hned dvakrát. Poprvé je to destinace Nabeul, kdy se počet turistů rovná 6 100 tisícům turistů, další destinací z této oblasti je Yasmine, který navštíví 2 200 tisíc turistů. Méně navštěvované destinace jsou Gafsa – Tozeur, Tabarka – Ain Draham, Bizerte – Béja a Steitla – Kassrine, které mají v průměru návštěvnost okolo 250 tisíc turistů.

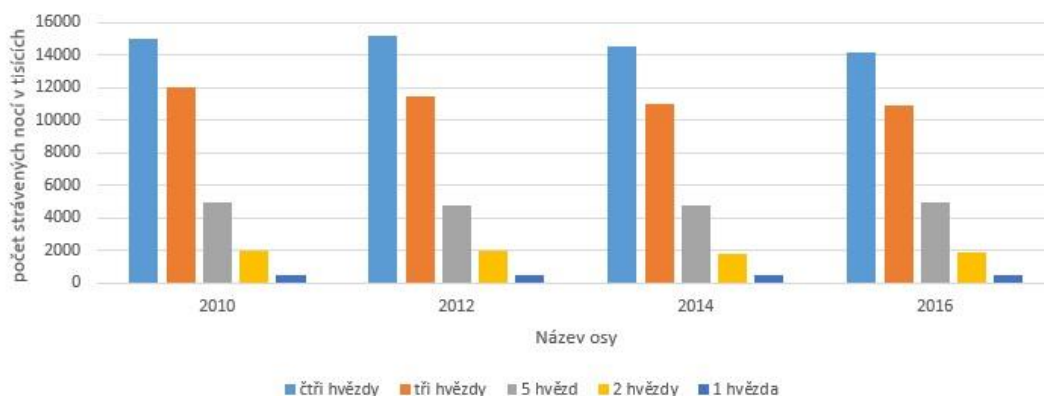
Graf č. 13: Počet turistů podle navštívených destinací Tuniska

Na dalším grafu můžeme vidět počet ubytovaných turistů rozřazený podle oblíbenosti kvality jednotlivých hotelů během sledovaného období. Vzhledem k oblíbenosti Tuniska díky svým nízkým cenám není divu, že je v Tunisku velká oblíbenost vícehvězdičkových a luxusních hotelů. Nejprodávanější jsou hotely se čtyřmi hvězdičkami. Tyto hotely nabízí kvalitní ubytování za nízké ceny a většinou možnost extra služeb, jako jsou vlastní taxi služby či dopravní prostředky, pořádání výletů a podobně. V tomto typu hotelů se ve sledovaném období ubytovalo přes 14,5 milionu turistů.

Další oblíbenou variantou jsou tři hvězdičkové hotely. Tyto hotely nabízí průměrné služby s vyšší, ne však nejlepší kvalitou ubytování. Třetím oblíbeným typem hotelů jsou právě ty pětihvězdičkové. Tyto hotely se pyšní velmi kvalitním a luxusním ubytováním s extra službami. Tento typ hotelů spadá především do hotelových resortů, nabízejících nejrůznější sportovní či wellness vyžití. Hotely s pěti hvězdičkami jsou oblíbené především u mladých turistů a lidí cestujících sami. Naopak tři a čtyř hvězdičkové hotely jsou oblíbené pro rodiny s dětmi, manželské páry, seniory a skupinové zájezdy. Tyto hotely jsou převážně nabízeny cestovními kancelářemi.

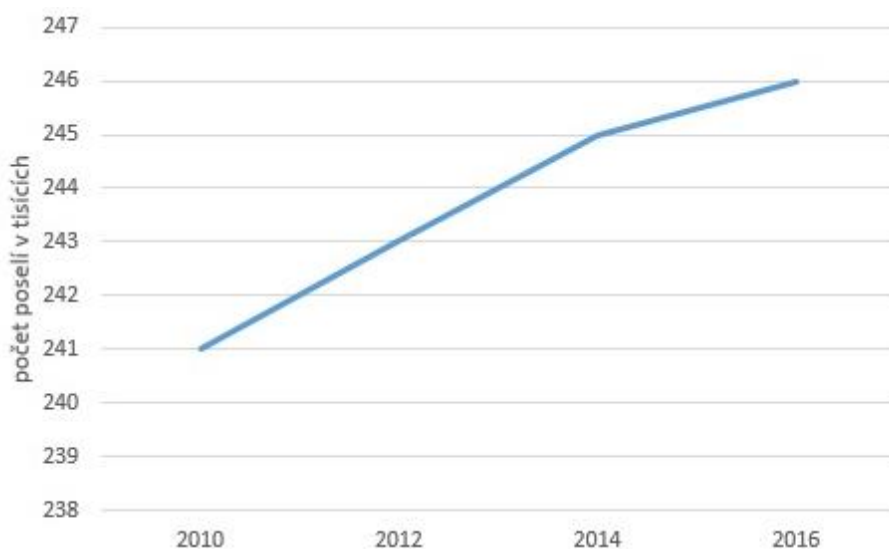
Graf č. 14: Oblíbenost různých typů hotelů u turistů

Pokles u tři a čtyř hvězdičkových hotelů je dáván za důsledek teroristickým útokům, kdy zejména rodiny s dětmi preferovali bezpečnější destinace pro letní dovolené. U pěti hvězdičkových hotelů není pokles tak výrazný zejména z důvodu velké bezpečnosti hotelových resortů.

Obecně se však dá říct, že oblíbenost a návštěvnost Tuniska s uklidňující se situací roste. Predikce pro rok 2026 jsou velmi pozitivní. V roce 2026 by se měl počet příjezdících turistů vrátit na počty turistů v minulosti. Počet turistů je posilován například i různými studijními programy. Na tento jev je nutno reagovat navýšením ubytovacích kapacit. Tunisku se i přes oslabená období daří každým rokem tyto kapacity navyšovat a je tedy dobře připraveno na zvětšující se počet příjezdících turistů.

Graf č. 15: Počet postelí v ubytovacích zařízeních v Tunisku

III.5 SWOT analýza cestovního ruchu v Tunisku

SWOT analýza je metoda situační analýzy, která se nejvíce využívá v cestovním ruchu. Vyhodnocuje silné a slabé stránky vnitřního prostředí a analyzuje příležitosti a rizika externího prostředí. Vyhodnocení silných a slabých stránek umožňuje lepší pochopení risků a je možné díky ní vybrat sektor s největším potenciálem příležitosti v budoucnu.

Tato analýza je nástrojem pro strategická plánování budoucího vývoje. Poskytuje logické zdůvodnění strategií a opatření a tvoří národní sektorový plán. Tato opatření se zabývají alespoň jedním ze slabých míst a podporují alespoň jednu z příležitostí.

III.5.1 Silné stránky cestovního ruchu v Tunisku

Blízkost evropských trhů

Existuje několik pravidelných leteckých spojů z evropských metropolitních oblastí do Tunisu a některé lety na regionální letiště ve městech Monastir, Tozeur a na ostrov Djerba. Mnoho evropských měst je ve vzdálenosti 2 – 3 hodin letecky. Tato blízkost je obzvláště důležitá pro rozvoj časově citlivých segmentů poptávky, jako jsou služební cesty za obchody a na konference a stejně tak krátkodobé cesty turistů, či prodloužené víkendy. Tunisko si musí zachovat své příznivé podmínky pro komerční lety s cílem rozšířit a otevřít přímé letové spoje z dalších metropolitních oblastí Evropy.

Bezpečnostní a mírové prostředí

Tuniské pobřeží je jedním z nejbezpečnějších pobřeží Středozemního moře, včetně severních a jižních břehů. Další silnou stránkou Tuniska je absence delikvence na ulicích měst a relativně klidné politické prostředí dnešní doby. Bezpečnost ve městě Tunis je velkou výhodou oproti konkurenčním zemím Blízkého východu a hraje důležitou roli ve výběru destinace pro mladé i dospělé cestovatele.

Široká škála přírodních i umělých zdrojů cestovního ruchu

Mezi přírodní zdroje cestovního ruchu v Tunisku můžeme zařadit pláže, rozsáhlé pouště poseté oázami s bujnou vegetací, hory charakteristické pro své srázy a soutěsky, zelené lesy a skalnaté pobřeží na severu. Medíny se svou charakteristickou atmosférou, pozůstatky dávných historických památek a muzea, která se starají o historické a tradiční aspekty, jsou hlavní zdroje vyráběné člověkem. Mezi umělé zdroje cestovního ruchu můžeme také zařadit zábavní centra, lázně a golfové hřiště. Tunisko nadále pracuje na rozvíjení infrastruktury s cílem nabídnout nové služby, včetně dalších zábavních parků, rekreačních středisek, přístavů a golfových hřišť.

Atraktivní pláže

Téměř 1300 kilometrů dlouhé pobřeží nabízející nádherné výhledy jsou hlavním přínosem přímořského cestovního ruchu Tuniska a tvoří hlavní pilíř středomořského cestovního ruchu. Pláže Hammamet, Sousse – Monastir a Djerba jsou obzvláště proslulé svou krásou a zařízením a představují hlavní přírodní bohatství země.

Mírné klima Tuniska v zimě

Tunisko by mohlo fungovat jako destinace, kde je možné během celého roku, zejména na jihu země (konkrétně na ostrově Djerba), využívat přímořského cestovního ruchu, obzvláště v období zimy. Tento fakt je ideální pro navýšení kapacit ubytovacích zařízení a rozvoj jejich ziskovosti se zaměřením na trhy mimo sezónu, včetně dlouhodobých pobytů, cestovatele většího věku a služební cesty.

Výjimečná směs bohatství z různých časových období

Historické dědictví Tuniska zahrnuje koloniální dědictví fénicko-punské, římské, berberské, islámské a francouzské. Tato směs historie je nesmírně cenným přínosem pro kulturně motivované segmenty cestovního ruchu. Tyto segmenty musí být schopny snadno pochopit skrytý význam pozůstatků každé doby. Mimo jiné, přímořští turisté uvádí, že kulturní a přírodní zajímavosti jsou součástí cílů jejich návštěvy Tuniska, což posiluje silnou přitažlivost velmi jedinečného charakteru majetku Tuniska.

Příznivé prostředí pro zahraniční investice

Tunisko získalo značné zahraniční investice ve formě kapitálu investovaného zahraničními společnostmi, zejména arabskými zeměmi, a také mnohé manažerské pracovní pozice, nabízené hotely a správcovskými společnostmi evropských turistických středisek.

Dobrá letecká, železniční a silniční doprava

Infrastruktura pro vnitrostátní cestování po celé zemi těmito různými prostředky je dobrá a kvalita služeb poskytovaným cestujícím je vysoká. Interiér země není izolovaný a cestovní ruch prostřednictvím tematických zájezdů by se mohl rychle rozvíjet, protože jsou organizovány a propagovány různé atrakce na těchto cestách. Díky své malé rozloze a snadné přepravě je Tunisko ideální zemí zájezdy s kombinací pláže s kulturou a přírodní krajinou, stejně jako pro ty, kteří jsou motivováni historií.

Rozšiřování ubytovacích kapacit

Průmysl v současné době připravuje finanční zdroje na udržení tempa výstavby nových kapacit bydlení a na obnovu schopnosti stárnutí s cílem rozšířit jeho využití. Obnova kapacit je

nezbytná pro přilákání segmentů s vyššími příjmy a uspokojení vysokých nároků kongresové turistiky.

Tradice pohostinnosti tuniských občanů

V Tunisku se kříží cesty východní a západní pánve středomořské pánve. Je to vstup do Afriky nedaleko Evropy. Proto Tunisané vyčnívají svou pohostinností, které jsou učeni už od pradávna. Stejně tak jsou zvyklí na směsici kultur a různých tradic národností, což jsou ideální charakteristiky pro cestovní ruch

III.5.2 Slabé stránky cestovního ruchu v Tunisku

Levná destinace v blízkosti Evropy postrádající exotiku

Na evropském trhu cestovního ruchu je Tunisko uznáváno jako oblíbená destinace přímořského turismu. Spotřebitelé však vnímají Tunisko jako zemi postrádající exotiku, bez zvláštních rysů. Fakt, že se jedná o levnou destinaci, nenahrazuje nedostatek jasného obrazu zanechávajícího trvalý dojem.

Nízká míra spokojenosti zákazníků a omezená návratnost

Míra návratnosti není v Tunisku vysoká, což odráží určitou nespokojenost zákazníků s Tuniskem jako produktem a snižuje touhu vracet se do země. Průzkumy návštěvníků také poukazují na nedostatek spokojenosti s podmínkami země a kvalitou služeb.

Omezenost propagace za účelem rozlišení se na trhu

Na rozdíl od Egypta, Turecka nebo Maroka, Tunisko nemá velký prospěch z mocných a široce uznávaných historických památek či typických znaků představujících jednu z atrakcí, které návštěvníkům nabízí. Památky jako jsou Káhirske pyramidy, mešita v Istanbulu Hagia Sofia nebo Marakech jsou silně podporovány v mezinárodních propagačních portálech. Obrazy těchto destinací jsou dobře diferenciovány a vnímané, jako kulturní zážitek velké hodnoty. Tunisku chybí tento typ atrakce a aktivit.

Kvalita produktů a služeb cestovního ruchu nabízených pod standardy

V mnoha oblastech jako jsou sociální zařízení, kvalita stravovacích služeb v restauračních zařízeních, dochvilnost autobusů pro výlety a transfery nebo spolehlivost služeb na recepci pro skupinové rezervace se očekávání turistů neseťkává s reálnou kvalitou služeb. Hlavními příčinami těchto problémů jsou nedostatek profesionality, omezená odborná příprava personálu a neuspokojivá ziskovost hotelů. Majitelé hotelů a manažeři jsou často noví, nezkušení a špatně vyškolení, což je běžné v rychle rostoucím odvětví. Nejsou schopni zajistit hladký chod a ziskovost. Výsledkem je nespokojenost zákazníků.

Silná závislost na přímořském trhu

Většina turistů navštíví zemi kvůli pobytům u moře. S výjimkou návštěvníků Maghrebu se odhaduje, že více než 90% z celkového počtu návštěvníků patří do kategorie přímořského trhu. Tento trend vykazuje až 5x vyšší návštěvnost v hlavní sezóně a ta se tak potýká s navazujícími problémy, jako je nedostatek ubytovacích zařízení.

Nízká ziskovost odvětví cestovního ruchu

Odborníci v oblasti cestovního ruchu říkají, že většina návštěvníků Tuniska (stále bez návštěvníků Maghrebu) přichází do země s předem daným rozpočtem stanovým pro dovolenou. Jejich výdaje v Tunisku se rovnají 300 tuniským dinárům na jednoho turistu. Tato nízká ziskovost je výsledkem nízkých výdajů na vzdělávání zaměstnanců, údržbu a obnovu zařízení.

Nedostatečné informace, vybavení muzeí, mešit a kulturních památek

Návštěvníci webových stránek muzeí či mešit často opouštějí stránky bez užitečných informací z důvodu absence textu v jejich jazyce, a proto jsou nespokojeni. Texty na informačních panelech v muzeích, mešitách a na archeologických nalezištích často chybí v jejich jazyce nebo nejsou vůbec napsány. Kvalita exponátů a průvodců je také špatná, což snižuje spokojenost zákazníků.

Zhoršení kulturního a přírodního prostředí

Existují varovné signály týkající se problémů vyžadujících zvláštní pozornost, zejména podél pobřeží, které se týkají křehkých zemských struktur, jako jsou ghorfové, kašourové a staré koloniální struktury. Naštěstí v zemi existuje environmentální management. Na hrožené lokality turistického zájmu by měly být kladeny zvláštní ohledy.

III.5.3 Příležitosti cestovního ruchu v Tunisku

Hlavní příležitosti Tuniska jsou popsány níže v souvislosti s hlavními typy a segmenty cestovního ruchu, které Tunisko v současné době přitahuje. Tyto příležitosti jsou definovány s ohledem na silné a slabé stránky a s ohledem na specifika a komparativní výhody, které země má.

Umístění na středomořském trhu s cílem přilákat na špičkovou plážovou turistiku

Tunisko má možnost využít své dobře zavedené pověsti jako přímořské destinace, jako odrazový můstek pro oživení nebo přemístění se na středomořský trh s vizualizací země, jako první možností, kde strávit svůj volný čas. Země může nabídnout obchodovatelné produkty složené z velkých hodnotných kombinací, jako je více plážové turistiky, pouštní dobrodružství a pláže nebo mešity a pláže. Tunisko může reorganizovat nebo znovuobjevit svůj obraz na

mezinárodním trhu přehodnocením svých aktivit a propagace, která obchází segmenty s vysokými příjmy. Tunisko by se tak mohlo spoléhat na miliony návštěvníků vracějících se do země díky znovuobjevenému obrazu.

Tunisko jako hlavní cíl pro pořádání setkání, konferencí a obchodních výstav pro arabský a africký svět

Díky své poloze, kde se křižují cesty západu, východu, Afriky a Evropy, by se Tunisko mohlo stát oblíbenou destinací pro obchodní schůzky a kongresy, a to díky rostoucímu počtu organizačních a dodavatelských společností, které mohou efektivně pořádat tyto události. Tunisko rozvíjí zvětšující se počet činností sekundárního sektoru, které zvyšují konkurenceschopnost Tunisu a dalších měst. Zavedení moderních zařízení v oblastech jako jsou Gammarth a Hammamet jsou jasným přínosem. Tunisko se tak stává konkurenceschopným nejen pro obchodní centra (Casablanca, Bejrút, Káhira,...), ale také pro města druhé úrovně v Evropě (Lyon, Torino, Kolín nad Rýnem,...). Může tak přilákat středně velké akce hledající nové lokality.

Saharská oblast nabízející objevení velkolepé domorodé civilizace v horách

Tunisko může těžit ze své role nejbližší Saharské brány pro Evropu. Zlepšení služeb cestovního ruchu v jižním Tunisku a s rostoucí leteckou dopravou z velkých Evropských měst do Tozeuru je jeho velkou výhodou. Může plně prodat silnou mystiku Saharské pouště a nabídnout víkendově safari (3 – 4 denní zájezdy), organizované kongresové zájezdy a turistická dobrodružství pro rostoucí klientelu přímo z Evropy i přímořských letovisek Tuniska. Jsou to zážitky zahrnující kulturu a přírodní zázraky, které jsou turisty vnímány velmi kladně. Pokud moudře zlepší kvalitu svých atrakcí a destinací na jihu, cestující veřejnost bude vnímat vyšší přidanou hodnotu těchto míst a bude ochotna zaplatit vyšší ceny.

Tunisko vyvíjí a zlepšuje další typy cestovního ruchu, jako je cestování za turistikou v přírodě, automobilová turistika návštěvníků z Evropy, krátké komerční výlety a výlety za nakupováním především pro sousedící státy. Výše uvedené příležitosti se však záměrně zaměřují spíše na segmenty cestovního ruchu z trhů s vysokými příjmy, které nejsou daleko od Tuniska, aby přilákali turisty vyšší kvality a s vyššími denními výdaji než v současné době a vytváření aktivit mimo hlavní sezónu. Tyto druhy cestovního ruchu jsou považovány za nejslibnější. Měly by se stát cílem propagačního úsilí Tuniska a zaměřit se na střednědobé a krátkodobé období.

III.5.4 Rizika cestovního ruchu v Tunisku

Významná rizika jsou uvedena níže. Svou povahou jsou spojeny s neschopností klíčových hráčů řídit kritické a problémové oblasti, nad nimiž mají určitou kontrolu. Rizika, odrážející vnější podmínky, nad nimiž Tunisko nemá žádnou kontrolu, jako je například hospodářská stabilita, nejsou zmiňována. Tato rizika jsou v mnoha státech běžná a nejsou specifická pro Tunisko.

Pomalý postup při řešení kvality

Tento problém je běžný v rozvojích zemích. To zásadně vyžaduje, aby vývojáři, vlastníci a manažeři hotelů převzali iniciativu při navrhování udržitelnějších struktur, udržovali je hlouběji a poskytovali lidské zdroje v mezinárodních standardech s dobře vyškoleným personálem. Tento risk si vyžaduje progres na různých frontách prostřednictvím školení zaměstnanců a programů zajišťování kvality. Ústně podané informace jsou jedním z nejdůležitějších zdrojů informací. Trvalé problémy s kvalitou budou i nadále bránit dobré pověsti výrobku prostřednictvím negativních slov.

Pomalý pokrok při modernizaci kulturních zařízení, muzeí a mešit

Častým problémem se stává tempo aktualizací webových stránek a podávání nových informací z archeologických center a muzeí, často z důvodu nedostatku zdrojů. Problémy s nedostatkem informací, vysvětlujících hodnot a uspořádání základních schválení nelze vyřešit rychle, proto je zřejmé, že se určitou dobu budou ještě vyskytovat. Za tyto problémy odpovídají agentury, stejně jako obce a sdružení pro ochranu památek.

Neschopnost efektivně znovuobjevit obraz země na hlavních trzích

To je podmínka pro úspěšné přemístění Tuniska směrem k vyššímu trhu. Je obtížné představit si vhodné obrazy a slogany, které mohou tuto transformaci urychlit ve vnímaných cílových segmentech Evropy.

Stále intenzivnější charakter mezinárodní soutěže

Mezinárodní soutěž je vnější hrozba, nad kterou nemá žádný hráč v oboru rozhodující kontrolu. Středomořské země nadále navyšují kapacity svých ubytovacích zařízení a uvádějí na trh své výrobky podobným způsobem s podobnou propagací. Jako možné částečné řešení se jeví nabízeních dobře kvalitních produktů, které bude trh dobrovolně odměňovat vyššími cenami.

Závěr

V této práci jsme se mohli poznat, že Tunisko a jeho cestovního ruchu má velký potenciál pro budoucí rozvoj, díky svým jedinečným charakteristikám, jako jsou přírodní zdroje (přímořské oblasti, Saharská poušť), archeologická naleziště, kulturní památky, muzea a mešity a uměle vytvořené podmínky (letoviska, golfové hřiště, lunaparky).

Poznali jsme historii cestovního ruchu v Evropě a konkrétně v České republice, zabývali jsme se formami cestovního ruchu, které jsou motivovány uspokojováním potřeb, a poznali jsme další formy cestovního ruchu, jako jsou rekreační, sportovní, kulturní a ekonomický cestovní ruch. Poznali jsme, že cestovní ruch se dělí na několik druhů, a to podle místa realizace cestovního ruchu, platební bilance státu, doby trvání pobytu, počtu účastníků, způsobu zabezpečení cesty a pobytu, věku účastníků, prostředí pobytu a vlivu na místní komunitu a životní prostředí.

Podrobněji jsme se seznámili s významem cestovního ruchu a jeho vlivy na ekonomický rozvoj země, na zaměstnanost, na platební bilanci státu, na sociální a kulturní oblast. Pochopili jsme, že cestovní ruch může fungovat jako strategie vývozu země a v neposlední řadě jsme poznali, že i cestovní ruch může mít negativní vlivy na zemi formou demonstračního efektu, vzniku xenofobie či zpeněžení tradic a kultur.

V praktické části jsme se mohli seznámit s Tuniskem a jeho nejvíc navštěvovanými destinacemi. Dále jsme zanalyzovali cestovní ruch Tuniska, kdy jsme mohli poznat, jak ovlivňuje skladbu HDP země, jak ovlivňuje míru zaměstnanosti a vytváření pracovních míst. Mohli jsme se seznámit s příjmy a výdaji Tuniska, vynaloženými a získány za pomoci cestovního ruchu. Dále jsme analyzovali cestovní ruch z pohledu turistů a služeb spojenými s tímto sektorem. Zjistili jsme jaká je výše příjezdového a výjezdového turismu a počet příjíždějících turistů do země, které jsme si následně rozdělili podle regionů, a tím jsme zjistili, že Tunisko je nejoblíbenější u evropských turistů. Ty jsme si následně rozdělili podle jednotlivých národností. Následně jsme si turisty dělili podle způsobu dopravy do země a v zemi a analyzovali jsme počet strávených nocí turisty v Tunisku a oblíbené typy ubytovacích zařízení.

Následná SWOT analýza byla vypracována na základě zjištěných informací. Analýza nám ukázala, že Tunisko má několik silných stránek, jako je blízkost evropských trhů, bezpečnostní a mírové podmínky ve městech, široká škála přírodních a umělých zdrojů, atraktivní pláže, mírné klima po celý rok, charakteristická směs historických zdrojů, prostředí pro zahraniční investice a dobrá dopravní situace. Na základě SWOT analýzy jsme však zjistili, že Tunisko má i několik slabých stránek. Mezi slabé stránky patří absence exotismu pro turisty

z Evropských států, nespokojenost a malá návratnost turistů, nedostatečná propagace a diferenciacie cestovního ruchu na trhu, příliš velká závislost na přímořské turistice. Z těchto silných a slabých stránek jsme vyvodili příležitosti a rizika cestovního ruchu v Tunisku.

Seznam použitých zkratk

WTO	Světová organizace cestovního ruchu (<i>World Tourism Organization</i>)
TSA	Satelitní účet cestovního ruchu (<i>Tourism Satellite Account</i>)
WTTC	Světová rada cestování a cestovního ruchu (<i>World Travel and Tourism Council</i>)
HDP	Hrubý domácí produkt
IMF	Mezinárodní měnový fond (<i>International Monetary Fund</i>)
WB	Světová banka (<i>World Bank</i>)
INS	Národní statistický úřad (<i>Institute of National Statistics</i>)

Résumé

L'objectif de cette travaille de mémoire et d'analyser le tourisme en Tunisie. La travaille se considérer sur la théorie du tourisme et sur l'analyse des influences du tourisme sur le développement économique du pays. La travaille est divisé sur quatre parties.

Première partie se concentre sur la partie théorique du tourisme (l'histoire du tourisme dans l'Europe et dans la République Tchèque, les différentes formes du tourisme et plusieurs influences du tourisme sur le développement de PIB et des créations des emplois). La deuxième partie est l'analyse des influences du tourisme sur le développement du PIB de Tunisie. Après on peut voir, que le tourisme est utilisé aussi comme la stratégie d'exportation. Puis on a l'analyse des touristes et des services liés aux tourisme. On divise les touristes selon plusieurs facteurs. Finalement on utilise SWOT analyse, qui nous indique les forces et les faiblesses, souvent déterminé par l'ordre interne, et les opportunités et les menaces, qui se concentre sur l'environnement externe.

Seznam pramenů a použité literatury:

- BAHBOUH, Charif. Tunisko: historie, kultura, geografie. Brandýs nad Labem: Dar Ibn Rushd, 2010, 104 s. ISBN 978-80-86149-59-2.
- ČECH, Jiří. Malá encyklopedie cestovního ruchu: vybrané pojmy v češtině a angličtině, definice, zkratky. 1. vyd. Praha: Idea servis, 1998, 130 s. ISBN 80-85970-19-8.
- GALVASOVÁ, Iva. Průmysl cestovního ruchu. Vyd. 1. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2008, 262 s. ISBN 978-80-87147-06-1.
- HESKOVÁ, Marie. Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy. 2., upr. vyd. Praha: Fortuna, 2011, 216 s. ISBN 978-80-7373-107-6.
- INDROVÁ, Jarmila. Cestovní ruch: (základy). Vyd. 2., přeprac. V Praze. Oeconomica, 2009, 122 s. ISBN 978-80-245-1569-4.
- PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ. Ekonomika turismu: turismus České republiky: vymezení a fungování trhu turismu, přístupy k hodnocení významu a vlivu turismu, charakteristika turismu České republiky. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 205 s. ISBN 978-80-247-3748-5.
- PÁSKOVÁ, Martina. Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu. Vyd. 2. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009, 298 s. ISBN 978-80-7435-006-1.
- RYGLOVÁ, Kateřina. Cestovní ruch: soubor studijních materiálů. Vyd. 3., rozš. Ostrava: Key Publishing, 2009, 187 s. ISBN 978-80-7418-028-6.
- RYGLOVÁ, Kateřina. Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 213 s. ISBN 978-80-247-4039-3.
- SHARPLEY, Richard. Tourism and development: Concepts and issues. United Kingdom: Multilingual Matters, 2002, 397 p. ISBN 1-873150-34-2.
- ŠTÝRSKÝ, Jiří a Jiří ŠÍPEK. Geografie udržitelného turismu světa v ekonomických, environmentálních a multikulturních souvislostech: metodologie moderní geografie, sociální a ekonomická geografie turismu a rekreace regionů světa, komparativní geografie a ekonomika: zdroje a možnosti destinací v regionech světa. Vyd. 6. Hradec Králové: Gaudeamus, 2011, 234 s. ISBN 978-80-7435-127-3.

VYSTOUPIL, Jiří a Martin ŠAUER. Základy cestovního ruchu: distanční studijní opora. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, 2006, 163 s. ISBN 80-210-4205-2.

ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. Výkladový slovník cestovního ruchu. Kompletně přeprac. A dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2012, 768 s. ISBN 978-80-7201-880-2.

Elektronické zdroje:

CIA – The World Factbook: Tunisia [online]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ts.html>.

Čedok, a. s.: Tunisko – praktické rady a informace [online]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/zahranicni-obchod-eu/teritorialniinformace-zeme/tunisko.html>.

Ministerstvo zahraničních věcí ČR: Tunisko – ekonomika [online]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/afrika/tunisko/ekonomika/index.html.

National Institute of Statistics: Tunisia [online]. Dostupné z: <http://www.ins.nat.tn/indexen.php>

Oficiální portál pro podnikání a export: Tunisko – souhrnné teritoriální informace [online]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/zahranicni-obchod-eu/teritorialni-informacezeme/tunisko.html>.

Oxford Business Group: The Report: Tunisia 2010 [online]. Dostupné z: https://books.google.cz/books?id=ThwIIvtU_68C&lpg=PA98&dq=tunisia%20report&hl=cs&pg=PA98#v=onepage&q&f=false.

The World Bank: Tunisia Overview [online]. Dostupné z: <http://www.worldbank.org/en/country/tunisia/overview>.

World Travel and Tourism Council: Tunisia Economic Impact Report [online]. Dostupné z: http://www.wttc.org/site_media/uploads/downloads/tunisia2012.pdf.

Anotace

Příjmení a jméno autora	Revayová Lucie
Název katedry a fakulty	Katedra romanistiky, Filozofická fakulta
Název práce	Analýza cestovního ruchu v Tunisku
Vedoucí práce	Doc. Mgr. Jaromír Kadlec, Dr.
Počet znaků	72 839
Počet příloh	0
Počet titulů použité literatury	13
Klíčová slova	Tunisko, cestovní ruch, HDP, zaměstnanost, SWOT analýza,
Krátká a výstižná charakteristika práce	Hlavní cíl této bakalářské práce je vyhodnocení vlivu cestovního ruchu na ekonomický vývoj a rozvoj Tuniska. Jednotlivými podcíli jsou analýza vlivu cestovního ruchu na tvorbu HDP v porovnání s ostatními faktory tvořící HDP v Tunisku, zjištění podílu cestovního ruchu na zaměstnanost země v porovnání s celkovou zaměstnaností a analýza příjmů z mezinárodního cestovního ruchu, SWOT analýza.

Annotation

Name of the author	Revayová Lucie
Department, Faculty	Department of Romance languages, Faculty of Arts
Title of Bachelor thesis	Analysis of Tourism in Tunisia
Thesis supervisor	Doc. Mgr. Jaromír Kadlec, Dr.
Number of characters	72 839
Number of annexes	0
Number of bibliography titles	13
Keywords	Tourism, Tunisia, GDP, employment, SWOT analysis
Characteristics	The main aim of this thesis is to evaluate the impact of tourism on the economic development of Tunisia. Individual objectives are to analyse the impact of tourism on GDP formation compared to other factors that make up GDP in Tunisia, to determine the share of tourism in employment in the country compared to total employment and to analyse income from international tourism, SWOT analysis.